

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 840 Le
Fél évre 420 Le
Negyed évre 210 Le
Havonta 70 Le

Hirdetések díjszabás szerinti

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival tőbb

Egy táborban.

Az emberszeretet ereje csodát művelt ma Aradon. Azokat a mesterségesen felépített elválasztó falakat döntötte le, amelyeket a politika, a gyűlölködés, a megemérett emelt az együttélő emberek rétegei közé. A könyörtelenség szent érzése volt az, mely közös akcióba forrasztotta az egymástól elidegenedett rétegeket és lehetővé tette, hogy egy heterogén elemekből álló embercsoport szeretettel, megértő szívvvel tárgyaljon egy másik, szerencsétlen embercsoport megmentéséről.

Az árvizkárosultak felségélyezése érdekében mozdult meg ennek a városnak és megyének társadalma. A városháza nagytermében a városi, megyei, katonai és más hatóságok fejei, egyesültek, intézmények vezetői, Arad társadalmi életének kiválóságai: románok, magyarok, németek, nők, férfiak — emberek gyűltek össze, hogy a segítség módjait megbeszéljék. A tanácssterem azt az illuziót keltette, hogy a jószándékok gyűltek össze béketárgyalásra, mintha a közös érzés a lelkek világbékéjét akarná létrehozni. És beszédek hangzottak el, amelyek a megértő együttműködést hangsúlyozták, indítványok, viták, közbeszólások, mind, mind közös cél felé törtek: segíteni a karácsonyi árviz nyomorban sanyalódó áldozatain.

A nemes cél biztosítottak látszik a mai értekezlet munkája nyomán. A társadalom vezető egyéniségei minden valószínűség szerint hatalmas tömegeket fognak megmozgatni és tekintélyes összeget produkálnak majd a hajléktalan embertársak javára. Az ilyképen előkészített ünnepély fényes sikerében egy pillanatig sem kételkedhetünk. Van azonban a mai értekezletnek egy másik fontos és talán a jótékonyági akció aktuális jelentőségén felül álló eredménye is. Olyan eredmény, amelyet egy jobb jövő érdekében fixírozni kell.

A mai értekezlet ugyanis nyilvánvalóvá tette, hogy megértéssel, szeretettel bármely közös cél irányában sokkal előbbre juthatunk, mint a gyűlölködéssel, bizalmatlansággal és oktalan gyanúsítgatással. Nagy, elemi csapások idején érezzük csak, hogy a Sors hatalmas, sujtó keze alatt nem vagyunk románok, nem vagyunk magyarok, nem keresztények, vagy zsidók, hanem egyformán kicsi és tehetetlen emberek vagyunk, akiket közös sors, közös tulajdonságok, közös érzések fűznek össze. A mai, lélekemelő hatása összejövetel tükré-

ben nem gyűlölködéstől eltorzult arcokat láttunk, hanem az egymást kereső Ember igazi képét. Maradjon meg ez a kifejezés az arcokon, ez a megérett, jóézés a

Csáky miniszter megtagadja Jankovichot.

A magyar honvédelmi miniszter nyilatkozata a frankhamisításról. — Bünvádi eljárás Eckhardt, Ulain és a Szózat ellen. — Uj vágányra terelődik a nyomozás.

(Budapest, január 16.) A frankhamisítás ügyének nyomozása most már végső stádiumába jutott. Közvetlenül a bünyűgy befejezése előtt állnak és az illetékes tényezők remélik, hogy az ügyet a tárgyalás szempontjából néhány napon belül teljesen kidolgozzák. Hogy az ügy minél előbb főtárgyalásra kerülhessen, a vizsgálati indítványt is mellőzni fogják és ebben az esetben február vége előtt letárgyalják az ügyet. A törvényszéki főtárgyalás elnökét is kijelölték már, aki Langer Jenő kuriai bíró, a büntetőtörvényszék elnöke lesz. Nagy feltűnést keltett, hogy a frankiügyben Horváth Lóránt és Flischer János bankárokat is kihallgatták, akik mintegy két óra hosszat tartózkodtak

Bünvádi eljárás Eckhardt és Ulain ellen.

Az ellenzéki tagjai Vázsonyi Vilmos lakásán összejövetelt tartottak, melyen éles hangok hangzottak el a kormány ellen és hangoztatták, hogy a kormány és a fajvédők között teljes az egyetértés, miután a Világot betiltották, de a fajvédők és lapjuk, a Szózat ellen nem indítottak eljárást. Ezzel szemben a kormány hivatalos nyilatkozatot adott ki s ebben azt mondja, hogy dr. Ulain Ferenc és Eckhardt Tibor ellen a bünvádi eljárást folyamatba tették s ugyancsak megindult a bünvádi eljárás a Szózat ellen is, ama közlemények miatt, amelyek az illetékes hatóság szerint kimerítik a büntett feldícsérésének tényálladékeit. A hivatalos jelentés azt is hangoztatja, hogy bár a Világ-ot egyes közleményei miatt betiltották, a liberális sajtó organumai teljesen szabadon nyilváníthatják véleményüket a frankhamisítás ügyében is.

A pesti nyomdászok megvédik a „Világ”-ot.

A felvidékről repatriált magyarok Tobler János volt prágai képviselő vezetésével mozgalmat indítottak, hogy a belügyminiszter a nyolc napra betiltott Világ megjelenését véglegesen szüntesse meg. Toblerrel szemben Körmeny-Ekes Lajos volt csehszlovák

szívekben és ennek a rendkívüli összejövetelmek tanulságai a lelkekben. Legyen a jószándékok mai kongresszusából az elsodort lelkek békéthozó Trianonia!

dr. Sztrache Gusztáv főügyész szobájában. Kihallgatásuk után mind a ketten felindultan, az izgalomtól kipirult arccal távoztak az ügyészségről. A bankárok kihallgatásáról semmi közleményt nem adtak ki és a kihallgatás eredménye már csak azért sem lehet ismeretes, mert a főügyész ezúttal is egyedül végezte a kihallgatást. A rendőrkapitányságra a délután folyamán két detektívcsoporthat rendeltek be s ugyanekkor jelezték, hogy a francia ki-kiültöttek is a rendőrségre érkeznek. Vázsonyi Vilmos ma felkereste a miniszterelnököt és hosszasan tárgyalt vele. A tárgyalás eredményeképpen új nyomozási eljárás indult meg a Vázsonyi által rendelkezésre bocsájtott adatok alapján.

parlamentari képviselő, aki a legutóbbi időben költözött Budapestre, ezt a mozgalmat elítéli és kijelentette, hogy nem vesz részt abban. Rakovszky Iván belügyminiszter fogadni fogja ugyan a Tobler által vezetett kiültöttséget, azonban követelésüket valószínűleg nem fogja teljesíteni, mert a magyar kormánynak nem célja a Világ teljes elnémítása, hanem csak büntetni kívánta a nyolc napos betiltással bizonyos hírek közlése miatt. A nyomdai munkásság azonban elhatározta, hogy amennyiben sor kerül a Világ végleges betiltására, akkor megtagadják a Szózat, a Magyarország, a Nemzeti Ujság, az Uj Nemzedék és a félhivatalos 8 órai Ujság kiszédését és kinyomását

Windischgraetz nyolcadszor.

A pestvidéki ügyészségen Rába Dezső hercegi tükárt ma szembesítették Zadravetz István tábori püspökkel és Baross Gáborral, a Postatakarékpénztár vezérigazgatójával. Baross Gábor, — aki néhai Baross Gábor kereskedelmi miniszternek a fia, — kihallgatása után kijelentette, hogy bizonyos tanuvallomások hangzottak el, amelyeket tisztázni kellett. — Tisztázták a Társadalmi Egyesületek Szövetségének szerepét is, amelynek semmi köze sincs a frankiüghöz. Nekem egyénileg

szintén nincsen közöm hozzá, — mondotta a vezérigazgató. — Kérem a lapokat arra is, hogy cáfolják meg azokat a híreszteléseket, amelyek arról szólnak, hogy állásomtól felfüggesztettek. Zadravetz püspök távozásakor a kíséretében levő dr. Dánér Béla, a püspök védője kijelentette, hogy Zadravetz szerepe teljesen tisztázódott és a szembesítés alkalmával kiderült, hogy nincsen benne az ügyben. Este kilenc óra felé Windischgraetz már nyolcadszor hallgatták ki és utána Nádosy Imrét vezették ismét dr. Sztrache Gusztáv főügyész elé.

A magyar honvédelmi miniszter megtagadja sógorát

Egy hírlapíró meginterjúvolta gróf Csáky Károly honvédelmi minisztert a belgrádi gyorsvonaton, aki éppen Konstantinápolyból volt visszatérőben. Csáky tudva levően sógora Jankovich Arisztid volt vezérkari ezredesnek és ezért Csáky neve is forgalomba került a frankhamisítás ügyével kapcsolatban, amire különösen tápot adott az a körülmény, hogy a frankhamisítás felfedezésének idején utazott el Törökországba. Csáky a következőket mondotta:

— Már régóta vágyódtam a pihenésre. Két és fél éve vagyok miniszter és még egyetlenegyszer sem voltam szabadságon. A parlamenti szünetet akartam erre felhasználni, de tizenhét nap távollét után a hazuról kapott hírek alapján úgy láttam, hogy kívánatos a hazatérésem és ezért szakítottam félbe törökországi utazásomat. Külföldi utazásom és a frankiügyben való nyomozás semmi összefüggésben nincsenek egymással. Jankovich ügyében csak azt mondhatom, hogy a barátainkat magunk választjuk meg és így azokért némileg magunk is felelősséget vállalhatunk, de mivel a rokonainkat nem magunk választjuk, azokért nem felelünk.

Jankovichnak a csehszlovák hadseregbe való felvételi kérelméről kijelentette, hogy minden Csehszlovákiában élő tisztnek kötelességévé tették, hogy igyekezzék elsősorban az illető hatalomnál elismertetni nyugdíj jogosultságát, ez pedig csak egy törvényes mód, ha belép a csehszlovák hadseregbe. Zadravetz püspök esete a trianoni békeszerződés értelmében a polgári bíróság elé tartozik. A térképészeti intézetről azt mondotta, hogy ez a hajdani k. u. k. katonai térképészeti intézet magyar része volt, amelynek alkalmazottai most természetesen mint polgári alkalmazottak szolgálnak ott továbbra a

most már teljesen polgári intézmény keretein belül. Az intézmény annyira polgári, hogy min-

Románia és a frankhamisítás.

Érdekes nyilatkozatot tett a frankhamisítás ügyében Oromulu a román nemzeti bank kormányzója is. Híre terjedt ugyanis, hogy a magyar frankhamisítók nemcsak francia bankjegyeket, hanem román ezer és ötszáz leje-
seket is hamisítottak. A kormányzó kijelentette, hogy ezek a hírek teljesen légből kapottak. Megcáfolják hivatalos helyről azt a hírt is, amely szerint Villányi Frigyes báró, bucaresti-i magyar követ beszámolt volna Duca külügyminiszternek a frankhamisítás ügyének fejleményeiről. A magyar követ tényleg járt a miniszteriumban, de nem beszélt a külügyminiszterrel és nem is volt szándéka beszélni vele, mert a

denféle polgári munkát is elvállal s így képeket és illusztrációkat is készít.

miniszterium egyik főtisztviselőjével értekezett egy gyámsági ügyben. Nem beszélhetett a miniszterrel annál kevésbé, mert a miniszter ebben az időtájtban nem is tartózkodott a miniszterium épületében. A külügyminiszterium különben cáfolja azt a híresztelést is, mintha a frankhamisítás miatt kisantant-konferencia készülne.

A frankhamisítás a magyar parlament előtt.

A Ház elnöksége keddre összehívta a nemzetgyűlést, amelynek megnyitó ülésén valamennyi baloldali párt egy-egy szónoka tart beszédet a frankhamisításra vonatkozólag.

A franciák bűnrészességgel vádolják a magyar kormány egyes tagjait.

(Páris, január 16.) A kamara mai ülésén két szocialista képviselő interpellációt intézett a kormányhoz és a külügyminiszterhez a magyarországi frankhamisítás ügyében. Szóval tették, hogy a magyar kormány

egyek tagjai is bűnösök a hamisításban. Erélyes megtorlást követeltek. Az interpellációkra Briand miniszterelnök válaszolt, aki megnyugtatta a képviselőket, hogy a francia kormány mindent megtesz Franciaország érdekeinek megvédésére.

Diadal-álom a jámbor paripa hátán.

A titokzatos Kóburg Ferdinánd, Bulgária cárja. — A szerencsétlen sorsu Kóburg Lujza naplójában leleplezi a bolgárok exuralkodóját.

Kóburg Lujza hercegnőnek szeszencziós memóriája az európai udvarok féltve őrzött titkait hozza napvilágra. A következőkben adjuk a hírhedt sorsu hercegnő emlékiratainak egyik érdekes részletét.

Bulgária ex-császárijáról, Ferdinándról akarok beszélni. Minden asszony rejtély, — így szokás mondani. Én viszont azt állítom, hogy a férfiak gyakorta sokkal komplikáltabbak és rejtélyesebbek. Ez a kóburgi herceg még inkább, mint II. Vilmos császár, mesterséges világot teremtett a maga képére és ebben a világban élt. Hogy milyen világ volt ez, azt sorjában el fogom mondani.

A tizenhatéves udvarló.

Amikor, mint fiatalasszony, bevonultam a Kóburg-palotába, Ferdinánd tizenhatéves volt, karcsú és nagyon elegáns. Arcából kicsilllogott acélkéken ragyogó szem és ifjúságának szépsége a régi Bourbonokra emlékeztetett. — Arokifejezését az intelligencia, életkedv, rajongás és lelkesedni tudás fénye hatotta át. Mindenki úgy érezte, ez a fiú több lesz, más lesz, mint idősebb fivére. Lényét szereteremlítő természetesség jellemezte és káprázatosan biztos fellépésével palástolni tudta komplikált és különös lelkületét. Egy évvel voltam idősebb nála. Fiatalos jókedvünkkel az ifjúság nap-sugarát hoztuk a komor palotába, úgy, hogy társaságában felejteni tudtam minden bajomat, minden bosszúságomat. Ferdinándnak én voltam bizalmasa, viszont én is leplezetlenül kitártam neki lelkemet.

Anélkül, hogy akarta volna és ez ellen bensőleg is tiltakozott, mininkább elhalmozott figyelmes-

ségeivel. Mindenáron meg akarta nyerni tetszésemet, virágokkal halmozott el, ezer meg ezer tanujelét adta előzékenységének — és udvarolt nekem. Így történt, hogy a legidősebb és a legfiatalabb Kóburg énniattam „ellenséges fivérékké” váltak és ez az ellenségeség a rangjuknak megfelelő korrekt formák között igen sokáig elhúzódott.

A gyámoltalan hadnagytól — a bizánci cárig.

Ferdinánd még ekkoriban nem volt Bulgária fejedelme, csak szereteremlítő osztrák hadnagy, a ki otthagyta a huszárokat, saját kijelentése szerint azért, mert nem akart olyan állatokra ülni, amelyekről leesni is lehet.

De minek beszélek képeken? Mondhatnám úgy is, Kóburg Ferdinánd ebben az időben a lehető leggyámoltalanabb katona volt. Vajjon ki gondolta volna, hogy a kis, magasszármas és jómodoru elegáns gyalogostiszt valamikor trónra fog kerülni és álmokat szólni bizánci császárságról?

Az anya hatalma.

Ferdinánd magához ragadta a hatalmat és autokratikusan tartotta kezében. Hálával tartozik nekem azért, hogy most nem tárom fel politikájának titkait s nem beszélek uralkodása eszközeiről. A trónra Clementina hercegnő segítségével került a Kóburg-fiu. Clementina páratlanul s érthetően hű volt kedves és szeretett fiára.

Ferdinánd felfelé lendülő útja még emlékezetes. Először ezer vesztélytől körülvevett fejedelem, majd biztosan trónoló uralkodó, végül Bulgária cárja. Minden sikerült neki és végül annyira bizott saját erejében, hogy újból lóra mert ülni. Sokat tudnék erről mesélni, hi-

szen én választottam ki számára magyarországi ménesünknek egyik legjobb lovát. Ferdinánd magas termetű és erős volt s hasonló lóra volt szüksége, még pedig egy jámbor, jófajta állatra, mely nem ijedt meg sem az ágyudörgéstől, sem a kiáltástól, sem a trombitaharsogástól. Magam próbáltam ki számára a lovat a Práterban, a fejedelem követe jelenlétében és mosolyogva állapítottam meg, hogy tényleg bárányra akadunk

ló formájában. Ha valaki azt követelte volna, hogy tartsam meg magamnak ezt a lovat, sértődve utasítottam volna vissza. Unalmas egy állat volt, semmi sem tudta nyugalmában megzavarni. A paripát bevagonozták, meg is érkezett Szófiába és Ferdinánd büszkén ült lovára, jó alakja a jámbor állaton teljesen érvényesült és ő titokban arról álmódott, hogy ezen a ménen fog belovagolni Konstantinápoly kapuján.

Albrecht nem aspirál a magyar trónra

(Róma, január 16.) A Corriera della Sera legutóbbi száma feltűnésteltő cikkben foglalkozik Albrecht főherceggel. A főherceg ugyanis a Timee munkatársának adott interjuban kijelentette, hogy neve teljesen önhibáján kívül került a közvéleménybe úgy most, a frankhamisítás kapcsolatban, mint hetekkel ezelőtt, amikor azt híresztelték róla, hogy fellép mint trónkövetelő. Szereplése mindössze annyi volt, hogy őt, mint a magyar Vörös Kereszt elnökét és több más társadalmi egyesület vezetőjét felkérték, hogy vállalja egy csakis szociális

célú küzdő társadalmi szövetség elnökségét. A sajtó egyrésze részint jóindulatból, részint tendenciózusan beledobta nevét a közvéleménybe, ami ellen már akkor a leghevesebben tiltakozott. Leghatározottabban visszautasítja azt a most világszerte elterjedt vádat, mintha a frankhamisítás az ő királyságának érdekében történt volna és egyben legélesebben elítéli a frankhamisítás bűntényét. Tartozik a saját reputációjának, valamint családjának is azzal a kijelentéssel, hogy a multban sohasem aspirált a magyar trónra és a jövőre sincsenek ilyen tervei.

Sztrájkbalépnek a bucaresti-i lapok.

Egyöntetű tiltakozás a cenzura ellen.

(Bucuresti, január 16.) Az Adeverul, Dimineata, Argus, Lupta, Aurora, Neamul Romanesc, Burza, Romania, Cuvantul és Universul című lapok mai száma közül a lapok igazgatóinak és meghatalmazott képviselőinek aláírásával ellátott határozati javaslatot, amely szerint tegnap a sajtócenzura életbeléptetése ügyében megtartott tanácskozáson elhatározta, hogy tiltakoznak és az alkalmazott rendszabályokat veszedelmesnek ítélik, mert azok alapos indokolás nélkül nyugtalanítják az ország és a külföld közvéleményét. Ezért követelik a kormány elnökétől a rendszabályok visszavonását, ellenkező esetben az említett lapok beszüntetik megjelenésüket. Ezt a határozatot tegnap elküldték a miniszterelnöknek. Illetékes helyről nyert értesülés szerint a cenzura eltörlésének visszautasítása esetén a lapok négy napig nem fognak megjelenni.

Tatarescu belügyi államtitkár ma fogadta az újságírókat és a lapok igazgatóinak cenzuraellenes határozatával kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— A cenzura az ostromállapot függeléke, amelyet azért léptetünk életbe, hogy véget vessen a legendáknak és téves információk egész légiójának, amelyet néhány lap a legutóbbi eseményekkel kapcsolatban utnak indított, felhasználva az alkalmat agitációs célokra és a közvélemény megmérgezésére. Életbeléptettük másrészt a külföldi sajtóval szemben, amelyben ugyancsak támadó cikkeket helyeztek el ellenünk és azok amennyire fantasztikusok, épp annyira sértők is voltak. Ezek a cikkek az ország egyes lapjainál kedvező fogadtatásra és széleskörű vendégszeretetre találtak. Egy kormány, amely tudatában van felelősségérzetének, nem tűrhet el ilyen mérgező hatású jelenségeket anélkül, hogy gyengeséggel és bűnrészességgel ne vádol-

tathassék. Ezért — jelentette ki Tatarescu — a cenzura érvényben marad.

Szavaltöz még a következőket fűzte hozzá:

— A felsőbb hatóságoknak tudomására jutott, hogy egyes lapok panaszkodtak, amely szerint a cenzura anyagi kárt okoz az újságoknak. Miután senkinek sem akarjuk feleslegesen magánérdekeit sérteni, meg fogjuk tenni a szükséges intézkedéseket, hogy a cenzura működése minél kevesebb fennakadást és zavart okozzon. A kormány számít az összes román lapok támogatására ebben az ügyben, amely nem valamely párté, hanem az egész országé.

Bucuresti-i jelentés szerint a parlament megnyitása után az első ülésen az ellenzéki pártok nyilatkozatot olvasnak fel, amelyben állást foglalnak a cenzura ellen.

— Mindenki jelentkezék a választói listákba való fölvetelre. Ma már nagyobb számban jelentkeztek a polgárok a városháza 101. számú szobájában, ahol a választók névjegyzékének kigazítása folyik. — Mivel a jelentkezés és a föllebbezés időpontja tekintetében sokan tévedésben vannak, ismételtlen leszögezzük, hogy e hó 25-éig tartanak a jelentkezések és ajánlatos, ha a még rendelkezésre álló egy hét alatt mindenki jelentkezék a városházán, hogy a listába való fölvetele biztosítva legyen. Huszonötödiktől harmincegyedikéig állítja össze a város a választók névjegyzékét, amelyet február elsején közszemlére tesznek ki. Tíz napig lesz közszemlén a névjegyzék és ugyanez a nap alatt mindenki — tehát azok is, akik jelentkeztek — nézzék meg a névjegyzékét, mert e tíz nap alatt lehet csupán föllebbezést beadni a névjegyzék ellen a bírósághoz és kérni a kihagyottak fölvetelét.

Arad társadalma az árvizkárosultakért.

Nagygyűlés a városházán. — Estély a Kulturpalotában. — Bizottságok alakulása.

(Saját tudósítónktól.) Az arad-megyei árvizkárosultak felségélyezése érdekében nagyszabású értekezlet volt ma délután az aradi városházán. Georgescu János prefectus, belügyi vezérfelügyelő és Robu János dr. főpolgármester együttes gondolata volt az, hogy Arad társadalmának belevonásával nagyszabású akciót kezdenek, melynek célja, megfelelő keretek között rendezett ünnepségek után minél nagyobb áldozatkésztségre sarkenteni a város s a vármegye társadalmát. Az értekezleten megjelentek: Georgescu Jánosné, Vársárhelyi Janka, báró Popp Auréliáné, báró Nopcsa Elekéné, Ispravnic Severné, Georgescu ezredesné, Laczay Endréné, Antal Zsigmondné, dr. Szalay Károlyné, dr. Bogdán Virgínié, Bechnitz Áborjáné, Probst Böske, Georgescu János megyei prefectus, Robu János dr. főpolgármester, Lázár Ágoston dr. alispán, Scarisoreanu generális, Goldis László volt miniszter, Filotti Zamfir rendőrprefektus, Barabás Béla dr., Zima Tibor képviselő, Szabó Zoltán nyug. tábornok, Georgescu ezredes, Vatian esperes, dr. Barbur Sever törvényszéki elnök, Wild Endre dr., Frint Lajos, Nichi Lázár dr., Nasta Victor a Banca Nationala igazgatója, László Dezső, Haralamb Henrik, Deutsch Károly, Crisan Aurel dr., Hargittay Bertalan, Földes Soma, Karton Aladár, Stauber József, Olariu István, Goldschmidt Sándor, Domán Sándor, Deutsch Andor, Burza Cornel, Velcov Géza dr., Parecz Béla dr., Maresch Gyula, Petrescu Miklós, Botis Tivadar dr., Jegessy Károly dr., Babescu Victor, Mateescu István, Matzy Béla, Mihulin Miklós, Popa Iosif, Falus Lajos dr., Trimbitioni Traian, Pap Illés, Mairovitz Márton, Vörös László dr., Stein Zsigmond, Weisz Károly, Geller Ödön, Bán Vilmos, Seidner Sándor, Sándor Artur, Zala Béla.

A prefectus és főpolgármester beszéde.

Az értekezletet Georgescu János prefectus nyitotta meg, aki a borzalom megkapó színeivel változta az árvizsújtotta területek kétségbeesett helyzetét. Aradnegyében az árviz megközelítőleg 100 millió lej kárt okozott. Tönkrement az őszi vetés, hidak és utak pusztultak el és a megye állatállományának majdnem a felét elvesztették. Száz ház dőlt romokba és ezeknek a felépítésére 30 millióra van szükség. Az eddig befolyt adományok és a kormány által kiutalt gyorssegély összege neközvetítőleg sem elegendő még a legkiáltóbb nyomor enyhítésére sem. A társadalom nagyobb megmozdulására van szükség és ezért azt indítványozza, hogy a kulturpalota összes termeiben nagyszabású táncestélyt rendezzenek az árvizkárosultak javára.

A prefectus beszédét Robu dr. főpolgármester tolmácsolta magyarul és úgy a prefectus, mint a maga nevében meleg köszönetet mondott a megjelenteknek, amiért olyan készséggel hajlandók munkálkodni az árviz szerencsétlenségi érdekében. A víz apadásával

még nem multak el a borzalmak, a rombolás kárai ijesztő sivárságot tárnak elénk. Az árviz a milliós károk mellett még nyolc ember életét is áldozatul követelte. Nem nézhetjük ölhetett kezekkel a pusztítás borzalmait. A jajszó kétségbeesetten mar a lelkünkbe. Arad város polgárai már a múltban is igen sokszor tanujelét adták nemes áldozatkésztségüknek. Most elérkezett az a pillanat, a mely a legnagyobb áldozatot, a legmélyebb szeretetet kívánja. A megye Aradra figyel, a megye hiszik Arad áldozatkésztségében. Hiszem, hogy ennek a városnak a társadalma most sem fogja megtagadni önmagát és remélem, hogy hatalmas akciónk a legteljesebb sikert fogja eredményezni.

Barabás a válogatás nélküli ember-szeretetről.

Barabás Béla dr. az aradi magyarság ősz vezére volt a következő szónok. Elmondja Barabás, hogy szerette volna hallani, ha megütődik az a hang, amely a szeretetet mindnyájunk számára egyformának akarja tenni. Erre a megnyilatkozásra a mostani alkalom időszerű. Sokan gyűltek össze olyanok, a kik ismeretlenek egymás előtt, de jajveszékélt embertársaik segítségére mint egy test, egy lélek fogtak össze. Első alkalom, hogy a hatalom urai összeültek a magyarsággal, hogy egy szép feladat együttes megoldásához kérjék fel őket. Nem hagyhatja ezt megiegyezés nélkül, szeretné megrögzíteni ezt a pillanatot, amelyben az uralkodó nemzet a kisebbséggel kezdt fogva segít a bajba jutott embertársain, akik szintén vegyesen románok és magyarok. Kéri az államhatalom jelenlévő tényezőit, becsülik meg ezt a körülményt, amely a lelkek összeforrásán keresztül a közös munka nagyszerű eredményeihez vezet. Kéri egy bizottság delegálását, amely hivatva lesz a segélyek szétosztását ellenőrizni, nehogy az elfogultság kerüljön előtérbe.

Goldis László volt miniszter emelkedett ezután szólásra. Az arad-megyei árvizkárosultak nyomorgó sorsáról mond el megdöbbentő adatokat. Indítványozza, hogy az értekezlet írjon fel a kormányhoz és kérjen egy nagyobb összegű segélyt, mert a horribilis kár gyűjtésből korántsem lesz jóvátehető. Az árviz rendkívüli állapotot teremtett, a kormánynak, sőt a városnak is meg kell találni a módot arra, hogy egy nagyobb összegű gyorssegéllyel enyhítsen a katasztrófa szerencsétlenségein. Az az összeg — bár jóval felül van már a százezer lejen — alig két kicsi ház felépítésére, ha elegendő. Az emberi könyörület legmélyebb megnyilatkozása sem elegendő, kormánytámogatást kíván. Beszéde során reflektál Barabás Béla panaszos szavaira. — Nekem régi jó barátom Barabás Béla — mondotta. Én is azt mondom, nem lehet különbség ember és ember között, román és magyar között. Ezt be kell látnia a kormánynak, mert a mai rendszer erdélyi viszonyainkban egyformán nyomasztólag hat románra és magyarra. Szerintem is csak egyetlen cél

a fontos: együtt dolgozni. Goldis Lászlónak, a kitünő politikusnak beszéde után, amely nagyon meleg hatást váltott ki az értekezlet tagjaiból, Scarisoreanu tábornok szólalt fel. Gyorssegélyt követel, a sínylődők nem várhatnak tovább. Minden erőt össze kell vetni, hogy a jajszavakat minél hamarabb elcsitítsák.

Deutsch Andor arra kérte az értekezletet, amennyiben mulatság rendezéséről van szó, ennek a megrendezését a jótékony egyesületek hölgyeinek engedjék át. Frint Lajos evangélikus lelkész a multból példáz és azt a meggyőződését vallotta, hogy az egyházak vezetői hathatós támaszai lehetnének ennek az akciónak, amint azt a mult többször beigazolta.

A bizottságok.

Georgescu János prefectus ezek után kéri az értekezletet, járuljanak hozzá hogy a február havában rendezendő mulatság megszervezését a siker biztosítása érdekében egy főrendező-bizottság vegye át, amely egy vegyes női és férfi albizottsággal osztaná meg a rendezés munkáját. Az

értekezlet az estély védnökeiül Comsa Gergely püspököt, Georgescu János, dr. Barabás Bélát, Zima Tibort, Scarisoreanu tábornokot, Goldis Lászlót, báró Neuman Károlyt, dr. Marcus Mihályt, Fejér Cábort, dr. Baross Lajost s Weissenburger Nándort, valamint az egyházak aradi fejeit kérte fel. A főrendező-bizottság elnökéül az értekezlet Robu János dr. főpolgármestert, tagjaiul az összes aradi jótékonycélu nőegyletek vezető hölgyein kívül Georgescu Jánosné, Scarisoreanu tábornokné, báró Nopcsa Elekéné, dr. Lazar Ágostont, Filotti Zamfirt, Stauber Józsefet, dr. Nichi Lázárt, Mitulescu őrnagyot, dr. Parecz Bélát, Petrescu igazgatót, dr. Krenner Miklóst, dr. Vörös Lászlót, Haralamb bankigazgatót s Geller Ödönt választotta meg egyhangulag.

A főrendező-bizottság elhatározta, hogy vasárnap délután 6 órakor a kulturpalotában értekezletet tart, amelyen az albizottságok tagjait jelölik ki és a február havában az árvizkárosultak javára rendezendő táncestély kereteit beszélük meg.

Hegedűszó vagy kereplő-zugás...?

Két táborra szakadt az aradi cigánysor. — A modern idők zenéje, meg a régi tradíciókhoz ragaszkodó primás.

Irtunk ma arról, hogy az új kor lármás zenéje — a jazz-band kiszorítja a táncteremből a cigánymuzsikát. És az ezüsttükros kávéházak, zsirgózós vendéglők sarkában összedugták fejüket a bandisták: dzsessz, vagy nem dzsessz? Két, élénken vitatkozó pártra szakadt az aradi cigánysor. Az egyik frakció (a haladó-párt) át van hatva a korszellem modern levegőjétől és teljes egészében respektálja a technika vívmányait. Ezek hajlandóknak mutatkoznak, sőt természetesen tartják, hogy zeneüzemüket a közönség igényeinek megfelelően átszervezzék. A másik pártiak (a konzervatívok) görcsösen ragaszkodnak a tradíciókhoz és hallani sem akarnak a jazz-bandról. És eljöttek hozzánk a két párt képviselői, hogy kifejtsek érveiket és nézeteiket a hangszerek átcsoportosításáról.

Halász Laji

a nótás cigány, a haladó-párt nevében a következőket mondotta: — A közönség parancsol, mi engedelmessékedünk. Ha a hölgyek és urak kánkánt, vagy kékvókot akarnak táncolni, akkor azt huzzuk a talpa alá. Mert nem igaz, hogy a közönség úgy táncol, a hogy mi muzsikálunk, hanem mindig a divat és a táncolók hangulata diktálja kezünkbe a tempót. 'A' shymmi, steppek, tangók divatja most nemzetközi áramlat, a mi ellen nevétséges volna nekünk, vidéki cigányoknak demonstrálni. A közönségnek most jazz-band kell a tánchoz, ostobaság volna tehát tőlünk, hogy szembehelyezkedjünk ezzel az igényvel és ezáltal magunk alatt vágjuk a fát. Eddig nagyszerűen teljesítettük feladatunkat és a táncoló közönség is meg volt elégedve a muzsikussal. Remélem, hogy ha hegedű helyett serpenyővel, kolomppal vagy gőzfütyülővel muzsikálunk majd, akkor is megállunk helyünket úgy, mint bárki

más. Ha a közönség részéről háttározott óhajítás nyilvánul meg, mirajtunk nem fog műlni, hogy a banda lármás hangszerekkel is operáljon. Tudunk mi lármázni is, ha kell. Mondottam: a közönség dirigál — mi engedelmessékedünk.

Almai Laci,

a zenekonzervatívok képviselője így zokogott:

— Jaj tekintetes ur, már én látom, hogy vége a világnak. Ezek után már csak az következhetik, hogy a muzsikusbanda negyvenkettes mozsarakkal és viharágyukkal felszerelve álljon a táncterem pódiumára és pergőtűzet bömböljön a táncosok fülébe. Tessék már, hozzászólni a dologhoz, — hogy még mi vaslábast és cintányért vegyünk a kezünkbe hegedű helyett?! De a kiskésit neki, nem vagyunk mi paprikajancsik, hanem zenészek, akik a szárazfán keresztül szívbéli érzelmeket csurgatunk az arravaló szívekbe. Nem vagyunk tudományos emberek, de még talán az a nevezetes Paganini tekintetes ur sem tudta olyan szívesen rikatni a könnyzacskókat és pattogtatni a friss magyar és román nótákat, mint a cigány. Nem is veszek én kereplőt a kezembe, amíg a hegedűvel bánni tudok. Inkább elbujdosom a fényes báltermekből a városvegi vendéglőkbe, ott majd találok én olyan szívet, akinek nem lárma kell, hanem muzsika. Ezt tessék kiírni az újságba: 'Almai Laci inkább elmegy vályogot vetni, mintsem hűtlen legyen a hegedűhöz, nótához, a zenéhez és beálljon paprikajancsinak...'

Igy mondták a cigányprimások, ha nem is szószerint, de körülbelül. Mármost itt áll a két egymással ellenkező nézet. Kinek adjunk igazat: a modern Halász Lajcsinak, vagy a tradícióhoz hű Almai Lacinak? A kinek sok ideje van, töprengjen kicsinyég a problémára felelt.

Bölcso-ringatás.

— Levél Stauber József főszerkesztőhöz. —

Irtá: Lendvay Sándor,

az Aradi Kölcsey Egyesület alapító és tiszteletbeli tagja, — az Aradi Kereskedőifjak Társulata alapítója és tb. elnöke és az aradi szabadságharc emléktárgyak muzeumának alapító és bizottsági elnökhelyettese, jelenleg az Első magyar általános biztosító társaság szegedi kerületének a főnöke és Szeged sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagja.

Szeged, 1925. december hó.

Kedves régi jó barátom!

Régi emlékek jutottak eszembe, amikor hírül vettem az Aradi Közlöny negyvenesztendő jubileumát. Meghatottsággal gondolok erre az ünnepre, mert bizony valamikor nem hittem volna, hogy elértem azon jelentnek a 40-ik évfordulóját, midőn Hindy Árpád első szerkesztő, — Salacz Gyula polgármester és Boros Béni Acev vezérigazgató aianlatával Révész Adolf Acev főfelügyelő kíséretében irodámban felkeresett az a kérelemmel, hogy a pár nap múlva megindítandó Aradi Közlöny szabadelvű irányu új lapot vidéki ismerőseim körében ajánljam. Ezt a legnagyobb készséggel megígértem, másnap átadtam 300 címet. Ujszentanna, Világos, Pankota, Magyarád, Porosjenő, Borossebes, Bokszeg, Tauc, Drauc, Buttvin, Ujarad stb. községekben a következő névjeggyemmel:

Az Aradi Közlöny iránt nagy érdeklődéssel viseltetem, kérem arra, hogy előfizessen és hogy ismerősei körében legjobban terjeszteni sziveskedjék.

Együttal azt az örömhírt hoztam, hogy Metianu János akkori örög keleti püspöknél is sikerrel eljár-tam és megígérte, hogy mindent el fog követni, hogy a szabadelvű lapot a román társadalom is pártolja. Goldis László akkori liceumi tanár pedig direkt megígérte, hogy közvetlenül is támogatni fogja az új lapot. Az első szám 1500 példányban jelent meg és elképzelhető örömmel, amikor az Aradi Közlöny első heti megjelenése után arról értesültem, hogy ajánlásomnak meg volt a kellő sikere, mert az új előfizetők igen szép számban jelentkeztek. Boldogult Variassy József a pártnak nagyérdemű vezére felkéréselt, hogy gratuláljon a sikerhez. A város társadalmából egymásután jöttek az új hívek és nemsokára az Alföld és Arad és Vidékét, sőt Cs. Endre Dániel híres hetilapját is kiszorította az új lap a művelt aradi olvasók asztaláról. Hindy után dr. Báttaszéki Lajos iött később a párt egy szerkesztőségi bizottságot alakított a lap vezetésére és nemsokára a gyermek a sok baba között halálakölni kezdett, úgy hogy Institoris Kálmán megbízták azzal, utazzon azonnal Budanestre és az ottani nagy lapok szerkesztőségi asztalától hívjon meg egy minden tekintetben megfelelő szerkesztőt az Aradi Közlönyhöz. Harmadnap beállított hozzám Institoris Kálmán egy kedves külsejű, fess fiatalemberrel, akit ezekkel a szavakkal mutatott be nekem:

— Kedves Sándor barátom. Bemutatom lapunk új szerkesztőjét Stauber József urat, akit a Pesti Nemzeti szerkesztősége aianlott naevon melegen várnak fogadd szivesen és társasággal mindenben. A közből rád bi-

zom — és ezzel otthagytam irodámban. Ha jól emlékszem, még lakást is én szereztem, de azt tudom, hogy első teendőm volt Verzár Lotti ur-hölgynek bemutatni, hogy szivesen vegye fel az ebédkosztosai közé. Mert ezáltal mindjárt helyet nyert a legjobb aradi körökben is.

Igy indultál utnak Aradon, kedves jó barátom és azóta mit műveltél ott, milyen színvonalra hoztad az akkor még szerény kis Aradi Közlönyt, azt legjobban igazolja az a körülmény, hogy 40 év után mindenki elismeri, hogy az Aradi Közlöny Stauber József vezetése alatt magas nívót ért el, még a külföldi lapokkal szemben is. Gratulálok elsősorban

neked, kedves régi, jó barátom ezen elért sikerhez, üdvözlöm a derék munkatársaidat, különösen Réthy szerkesztő urat. Az összes volt jónévű, derék aradi szerkesztők közül — Tiszti Lajos, Vörös Vidor, Iványi Odón, Hindy Árpád, Sümei Kálmán, Méray Horváth, dr. Báttaszéki, Hauser Mór, E. Illés László, dr. Soltész Adolf, Szobottka és Reiner Mór — egyedül neked sikerült a hirlapirodalom terén maradandó eredményeket elérni és én mindig büszkén fogok arra emlékezni, hogy ennek a kiváló lapnak, az Aradi Közlönynek bölcsojét ringattam és valamivel hozzájárulhattam annak boldogulásához.

Lerázta a zsarnoki béklyót a nemes város

Amikor Aradmegye és Aradváros élén román főispán állott. — A felszabadulás évében indult lendületes fejlődésnek Aradváros.

Egykori jegyzetek alapján írta: ZUBOR ANDOR.

1867. A felelős miniszterium az ország kormányát átvette. Popa György Aradvármegye és Arad szab. kir. város főispánja és királyi biztosa február hó 27-én közzététeti négy nyelven a miniszterium rendeletét, mely szerint a városi hivatalnokok helyeikben meg fognak maradni s mindaddig, míg a felelős miniszterium a közigazgatás összes szálait átveszi: mindazon rendeleteket és intézkedéseket, amelyeket az eddigi kormánytestületek kiadtak a hatóságok és magánszemélyek elfogadni és teljesíteni kötelesek. Az érdekes plakát az aradi Réthy Lipót nyomdájában készült, ebből csupán egy példány van meg. Ez időben a város ideiglenes polgármestere Weisz Károly, helyettes főkapitánya Papp János volt. A közigazgatás az ideiglenes vezetés mellett május hó 18-ig tartott, mikor is borosjenői Atzél Péter aradvármegyei nagybirtokost választották meg a város polgármesterévé. Atzél Péter a májusi közgyűlésen tartotta székfoglalóját. A városi főbíró Pullió Constantin, a főkapitány Papp János, tanácsnokok Pászthory Ferenc, Szekulits János, Vörös Pál, Rossu János, Ottrubay Károly, Szeiler Jakab és Frits Róbert voltak. A főügyész Cserepes Ferenc, alügyész Parecz György, főszámvevő Makay Ágoston volt. Aljegyzők Institoris Kálmán, Gencsy György és Béres Gergely voltak. A közgyűlésen mintegy száz városi képviselő vett részt, köztük Niko-lits Péter, Náray Imre, Boncs Döme, Winkler Vilmos, Páris János, Ring Károly, Mittelmann D. F., Kádas Péter, Bökényi János, Petrovits Tivadár, Nachtnébel Odón, Ormos Péter, Barabás Péter, Fényes Károly, Variassy József, Probst Ferenc, Turay Antal, Tabakovits János, Prinner Károly, Hász Sándor, Szalay Károly, Illits János, Daniel Lázár, Vásárhelyi Dezső, Steinitzer Farkas, Hirschman József, Steinhardt Jakab, Hoffman Lőrinc, Török Gábor, Lukácsy Miklós, Bogdánffy Gergely, Réthy Lipót, dr. Aradi István.

Atzél Péter ünnepélyes kerektek közt pompás beszédet tartott. Variassy József indítványára az alkotmány helyreállításáért a ki-

rályhoz hódoló felirat intéztetett. Boncs Döme az alkotmányos tisztikart üdvözölte, Institoris Kálmán pedig a tisztviselők nevében a polgármestert. Ezután a tisztujtások következtek, kik közül még ma is a városi közigazgatás kötelekébe tartozik Barkó Ferenc igazgató. Ugyanekkor tiszteletbeli képviselőkké kinevezték Deák Ferencet, Bonnáz Sándor csanádi püspököt, Ivacsokovits Prokop aradi g. kel. püspököt, Gál Damascen minorita provinciálist, Csernovits Pétert, Bohus Jánost és Czárán Emanuelt.

A fellendült város.

Arad város tulajdonképeni fejlődése minden tekintetben ezen időponttól kezdődik. A havonként minden hó második szerdáján meg tartott közgyűlésen csaknem teljes számban jelentek meg a városi képviselők Atzél Péter elnökelete alatt. A közgyűléseknek bő-séges tárgysorozata volt. Rendez-tettek a tisztviselők fizetései, a polgármester évi fizetése 2000 forint, a főbíróé 1400 forint, a főkapitányé 1200 forint, a főügyész és tanácsnokoké évi 800 forint, az irnokoké 350 forint, a borbíróé 300 forint, a pálinka felügyelőé ugyancsak 300 forint volt. A város területének felmérése, tenyész állatok beszerzése, gázvilágítás, hygienikus építkezések elrendelése, kereskedelmi és iparkamarai székhely felállítása, legelők rendezése képezték a közgyűlések napirendjét, majd az aradi zene-de egyharmad százados fennállása alkalmából rendezendő országos dalünnepélyre tették meg az előkészületeket. Ez alkalomból rendelték el a Thüköly-térnek a volt Katalin fürdő felőli részének kikövezését, ahol az ünnepély meg tartása vétetett tervbe. Sok baja volt a városnak a Marossal, — a hajózás és halászat ügye rendezetlen, a vizmosások és áradások elleni védekezés stb. arra kész-tették a várost, hogy állandó maros-parti bizottságot nevezett ki, mely bizottság szorgalmasan el is járt és rendezték a vízi ügyeket. Nyil-vános árverést is tartottak a lak-tanyák kimeszelésére és Klein Jánost bízták meg a munkálatokkal négyezögölenként 10 krajcárért, de köteles volt a vállalkozó ezen

árban a javításokat is végezni. A kövezés négyezögöle 1 forint 80 krajcárba került, de ezen árban bennfoglaltatott a kő és homok hordása, egy lábnyi feltöltés és leásás is.

A mézszárosok a marháhus font-ját 20 krajcárról 22 krajcárra kérték felemelni. A város ezen kérelmet nem teljesítette és egy-idejűleg megengedte a város terü-letén a szabad husvágást a rend-őri szabályok megtartása mellett. De panaszkodtak a kádárok is, a kik az öt krajcáros hitelesítési dí-ját három krajcárra kérték leszá-lítani. A városi tanács a már 1867-ben is bevált közigazgatási fogás-sal oldotta meg a kérdést, ugyan-is a kérelmet kiadta tanulmányo-zás céljából egy bizottságnak, az öt krajcáros hitelesítési díjat pe-dig továbbra is érvényben hagyta.

Az ujjaeledő Arad.

Atzél Péter polgármester, ki európai műveltségű, világlátott férfit volt, a városi bizottságok javaslatait nagy buzgósággal tá-mogatta. Ennek a pártfogásnak meg is lett a kívánt eredménye. A városházán tapasztalt rend és pár-tatlan közigazgatás a lakosságot befektetésekre, ipari és kereske-delmi kezdeményezésre ösztökél-ték, az ifjuság közül Vásárhelyi Béla, Neuman Adolf, Wallfisch Pál, Tavasz Antal, Kintzig Jó-zsef, külföldre utaznak és szerzett tapasztalataikat a város és me-gye közzgazdasági életében elő-nyösen érvényesítik. A városi szé-pítő küldöttség — miként a mos-tani építészeti bizottságot nevez-ték — egymásután adja ki az en-gedélyeket Neuman Testvéreknek szeszgyár és gőzmalom építésre, Tedeschi Jánosnak megengedi, hogy a főut 25. számú házára más-sodik emeletet építhessen. Hoff-mann Lőrinc a szarka-uccában épít, Winkler Vilmos nagy mag-tárt emel stb. A városi közigazga-tás iránt élénk érdeklődés nyilvá-nul meg, a város főorvosi székét a nagynevű emberbarát dr. Dará-nyi János foglalja el, kinek érde-meit az Eminescu parkban eihelyezett szobor hirdeti. Megválaszt-ják városi képviselőnek jószáshe-lyi Purgly János nagybirtokost, Purgly László későbbi aradmegyei főispán édes atyját, ki az Arad Csanádi Gazdasági Takaré-k pénztár egyik alapítója lett és je-lentős tevékenységet fejtett ki a csanádi vasút, a gazdasági egyes-let és más közzgazdasági alakulat lé-tetésében. Városi képviselő lett báró Bánhidv Antal, kinek érté-kes felszólalásaival gyakran ta-lálkozunk. A közgyűlések egy-másután fogadják el Variassy Jó-zsef képviselő értékes indítvá-nyait a honvédsereg felállítása, negyedik elemi iskola létesítése és számos más városi ügy érde-kében, a városházán szaporodik a munka, a tisztviselők számát szaporítják, az öregek nyugdíjba vonulnak s az új gárda megkezd-i komoly munkálkodását a későbbi kor javára. És ezzel az 1867. év közigazgatása befejezést is nyert.

Jön!

Jön!

A felér apáca

Windischgraetz és Nádosy.

Intimitások a frankhamisítás két vezérééről. — Az ércfőkapitány meggömbült a viasz-herceg nyomása alatt?

Írta: **Vázsonyi Vilmos.**

(Budapest, január 16.) 'A véletlen úgy akarta, hogy közlőrel ismerem a frankhamisítási bűnpör néhány főszereplőjét. Ezért előttem sok világos, ami más számára homályban maradt és ezért nem vagyok hajlandó bizonyos állításokat kritika nélkül elfogadni, vagyis, amint gépiesen szokták mondani, nem vagyok hajlandó a feltalált „keféket” bevenni. Párisi követünk nyilatkozatában meglepetéssel olvastam például mint apodiktikus tény, hogy Windischgraetz herceg kétség nélkül anyagi okokból követte el a bűncselekményt és általában feltűnt nekem, hogy mily buzgalommal őrítik ki éppen Windischgraetz herceg alakjára az összes szemétesládákat és úgy igyekeznek őt feltüntetni, mint világrengető nagy kezdeményezőt, hatalmas lendületű összeesküvőt és nagybefolyású férfit, aki nevének varázsával Magyarországon elkápráztat mindenkit és az állami térképészeti hivatal összes vezetőit térdre kényszeríti, hogy egy álló esztendőn keresztül nagy apparátussal felszerelt hatalmas gépekkel frankot hamisítsanak.

Az Aulenberg-ügy.

Windischgraetz herceggel az Aulenberg-ügyben találkoztam először. Aulenberget egyes főhercegekhez közel álló hatalmas erők akarták elbuktatni, erkölcsileg megsemmisíteni. Windischgraetz herceg volt az, aki ebben az ügyben hozzám fordult, engem informált és arra kapacitált, hogy az ügyet interpelláció alakjában a ház elé vigyem. Ebben a fellépésében nemes intenciók vezették, hiszen aktív katonai volt, közeli rokonságban volt osztrák főrangú családokkal, minden érdeke azt parancsolta volna, hogy az ügytől távol tartsa magát. Később minisztertársam lett a Wekerle-kabinetben, sőt kijelölése egy nálam tartott vacsorán történt meg. A szoros barátság, amelyben akkor élünk és a kacérkodás az általános választójoggal cseppet sem tartotta őt vissza attól, hogy később jelentékeny tényezője legyen az általános választójog elbuktatásának, holott teljesen tisztában lehetett azzal, hogy az egyértelmű az én lemondásommal. Emlékirataiban ezt a tényt levezekli, de közvetlenül a forradalom előtt bennem látja a forradalom megakadályozásának egyetlen reményét.

Találkozónk Svájcban.

Svájcban találkozom ismét vele, ahol szintén egyre váltakoznak kedélyáramlásai és ahol legitimista érzései mellett közbe-közbe már felveti azt a kérdést, vajjon nem volna-e helyesebb Albrecht főherceget magyar királlyá tenni, már csak azért is, mert megvan a királysághoz szükséges nagy vagyoni háttér. Windischgraetz herceg kompkált karakter. A nemes és gyarló tulajdonságok vegyülete. Jóságú, javalléros, könyörrelmű. Svájcban is minden szü-

kölködő magyarnak jószívű támogatója. Nagy gyűlöletre vagy mélyebb érzésekre ugyszólván képtelen. Könnyen befolyásolható és ingadozó. Mindig az erősebb akaratuak kész labdája. A kalandosság vonzza, mert veszély van benne. A herceg vakmerő katonai, vakmerő autózó, aki életéért nem ad egy pipa dohányt. Ha kell bátran meghal, de mint hedonista nem tud szenvedni. Ezt idegei nem bírják ki. Ezért elhiszem, hogy a fogság nagyon idegessé teszi.

Közlőrel ismerem a herceget, azért tréfának tartom, szivderítő humornak, ha valaki azt állítja, hogy Windischgraetz felbujtotta Nádosyt, Windischgraetz kezdeményezte a pénzhamisítást, ő szervezte a tettekre szűk fájvédő fiatal-ságot, amely külföldi köruttra indult és az ő hatalmas befolyása nyitotta ki az állami térképészeti hivatal kapuit. Ha arról van szó, hogy kit lehet beugrani és kit lehet „mellbevágni”, hogy pénzt eresszen meg ily célra, erre alkalmas médium volt a herceg. Egész életében olyan üzletekkel foglalkozott, amelyeken rendszeren mások nyertek és most is állítólag, egy milliárdnál többet eresztett meg ilyen célra, mikor titkárát ide-oda küldöztette veszekedni és alkudozni, hogy kisösszegű adósságokat ne kelljen kifizetni.

A liberális herceg.

Rejtély előttem, miként került a herceg fájvédő-társaságba. Én, aki őt közlőrel ismerem, elmondhatom róla, hogy alig ismerem embert, akiben — szemben környezetével — annyi szabadelvűség és annyi gyakorlati szabadelvűség lett volna, mint benne. Felekezeti kérdést a herceg nem ismert. Mi történhetett vele, hogy ilyen környezetbe és ilyen befolyás alá jutott? Ki lehetett az, aki ilyen végzetesen ebbe az irányba sodorta, ezt a csupán könnyelmű, de alapjában véve jószívű és ártalmatlan embert, felhasználva az ő kalandra vágyó hajlamait és egy másik erős érzését, az epekedést a hatalom után. A hatalom, a hatalom! Az ő személyének ismeretében azt hiszem, nem járok téves utakon, ha hatalmi törekvésekkel hozom kapcsolatba a herceg szerepét.

Rába Dezsőt, a herceg titkárát is jól ismerem. Svájcban Windischgraetzcel helyen laktunk és ugyszólván mindennap találkoztunk. Rába Dezső a herceg családi körében élt. Arvéka volt a hercegnek, feltétlen hűséggel és odaadással volt iránta és a hercegnek alig lehetett vele szemben titka. Svájcban neki diktálta emlékiratait, melyekben külön meg is emlékezik hű titkáráról. Rába Budapestben is titkára maradt a hercegnek s ilyen minőségében jogi dolgokban gyakrabban járt nálam.

A valóság az, hogy Rába köröm szakadtáig titkolta Windischgraetz herceg szerepét és belőle szórt sem lehetett kivenni, mely Windischgraetz bűnösségére val-

lott volna addig a percig, amíg mások beismerő vallomását nem rakták elébe. A herceg most valószínűség szerint hallgat, ami természetével ellenkezik. Nála ez is csak befolyásolás eredménye lehet, hiszen december 21-én már Nádosy kezében volt a hágai átirat és így elegendő idejük volt megbeszélni védelmi taktikájukat. Alig csalódom, ha azt hiszem, hogy ez a védelmi taktika abban állott, hogy alaposan hallgattak mindenkiről. Nem tudom, hogy Rába most mit vall, de ha ő vallott és a herceg hallgat, akkor a titkár bizonyára jobban tudja, hogy mi a herceg érdeke, mint maga a herceg, akinek sejtésem nincs arról, hogy idekűnn minden szemétes órá borítanak és őt állítják be az összeesküvés kezdeményező fővezérének.

Az én tanácsosom.

Ismerem Nádosy Imrét is, hiszen elnöki tanácsosom volt és én képtetem őt elő valóságos miniszteri tanácsossá. Hűségesen és becsületesen szolgált mellettem, fémartotta velem és családommal az összeköttetést még a forradalom alatt is, amikor külföldre kellett menekülnöm. Nádosy eszes, világosfejű, erélyes és keményakaratu ember. Kiméletet nem ismer. A budaörsi ütközet napján egész lelki nyugalommal akart engem, volt főnökét, mint tuszt a rendőrségre vitetni és csak betegségem okából volt kegyes abba beleegyezni, hogy lakásomon maradjak rendőri felügyelet alatt. Ezt az adatot a közélet nem ismeri, mert én a sóhivatalhoz panaszokat nem szoktam beadni. Ez a komoly ember ugrott volna be Windischgraetznek? Az érc meggömbült a viasz nyomása alatt? Nevetséges, Windischgraetz nem volt mostanában Magyarországon komoly tényező. Ide-oda ugrándozott álláspontjaiban. Még mandátumot sem tudott szerezni, olyan csekély volt a befolyása. Nádosy és Windischgraetz nem is voltak, tudomásom szerint, különösebb jóbarátságban. Ki hozta ezt a két oly különböző karaktert össze? Ki volt az összekötő kapocs közöttük?

Homályos részletek.

Franciaország beérheti azzal, hogy meg van a gép és meg vannak a hamisítványok tényleges előállításra. Minékünk nem Franciaország feje fáj, mi kíváncsi természetűek vagyunk és keressük ezeket a homályban maradt részleteket. Ez nem volt egy en deux pikettparti Nádosy és Windischgraetz közt. Erre ismét azt mondom, hogy az ilyen keféket be lehet adni a franciáknak, de nem nekünk. A fájvédő sajtó kiadta a jelszót, hogy elég volt és valóban, a nyomozat, immár Emmery virágcsokrával feldiszlítve, megállott azon a ponton, hogy Nádosy és Windischgraetz a hamisítás vezetői, a titkár és az ifjak a szétosztás elvégzői. Persze, az ifjak über die Gasse jönnek a herceghez. Vagy talán kishirdetés útján szerezték őket és a Térképészeti Intézetet a herceg szervezte meg. Volt katonatisztek, akik egy életet töltöttek el becsületes szegénységben: ha nem hitetik el velük, hogy büntetés nem várhat rájuk, soha sem lettek

volna arra kaphatók, hogy frankhamisításra adják magukat. Értjük meg jól, nem huszonnégy órára, mert az ilyen beugratás lehetőséges, de egy álló esztendőre.

Az igazi védelemnek ezeknek a szerencsétlen áldozatoknak az érdekében kötelessége a tényállást teljesen felderíteni, mert hiszen különben a bűnyegnek ezen legkisebb felelősséget viselő részesei mint tényleges hamisítók méltánytalanul a legsúlyosabb felelősséget viselnék. De ez ország érdeke is a tényállás teljes tisztázását követeli, mert nemcsak francia érdek van, hanem magyar érdek is, amely első sorban áll.

Farkaskutyák siráma.

Levél a kutyász-egyesület megalakításáról.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Csaholva olvastam az Aradi Közöny: tegnapi számában a „kutyások” parlamentjéről írott beszámolót, engedje meg, hogy arra néhány *kutyanyelvén* válaszoljak.

Első sorban ne vegye rossz néven, hogy mint jól nevelt kutya, kopogás nélkül nyitottam ajtót, de nálam éppen ez a művészet, ment pl. kutyatársam, a pincsi ezt nem tudja utánam csinálni. Azzal kezdem, hogy ugyszólván állandóan szájkiosarat kell hordamunk, amiből azt lehet következtetni, hogy veszteség állunk. Bár önkünk volna, hogy beleharapjunk egyik-másik emberbe, fogcsikorgatva túrjuk sorsunkat és várjuk, hogy felszabaduljunk a megkötöttség alól és a vezető szíjtól, mert míg az emberek nem szeretik, hogy az orrukhoz fogva vezessék őket, mi a porázon való vezetéknek vagyunk ellenségei. De ki törődik velünk? Hiába ugatunk, az sem hogy a menyországba, de még közelebbre sem hallatszik el, ahol megkönyörülhetnénk rajtunk. Itt van az ebzárlat. Amíg pl. a bankokban egyszer egy évben van zárlat, addig nálunk januártól — januárig tart. Már nem is merünk kimenni az utcára, mert ott minden ucca sarkon nem az általunk kedvelt követ, hanem egy pecéért látunk, aki hálóját (fogóját) kivelve ránk, szalad utánunk, hogy elfogjon és aztán leisszon bennünket mint a kutyákat... Kár, hogy mi nem képviselhetjük magunkat azon az értekezleten, ott adtuk volna elő ezeket a panaszokat. Persze így azt hiszik, hogy *kutya bajunk*. Ha nem volnánk kutyák, azt mondanánk, hogy a *kutyáknak* legyen mondva a mi helyzetünk, mert nagyon is *kutyánul* állunk. Miután mi az emberiségtől várjuk bánásmódunk megjavítását, így a következőket kérjük:

1. Ne bánjanak velünk kutyánul!
2. Ne dobjanak nekünk egy darab kenyert, mint a kolásznak!
3. Le a kutyakorbáccsal!

Vagyok a szerkesztő urnak hűséges kutyaolvasója:

Lompos Farkas.

— Cáfolják Cuza letartóztatását. Bucurestiből jelentik illetékes helyről: A külföldi lapoknak azok a hírei, hogy Cuza professzort a budapesti bankóhamisítással kapcsolatban letartóztatták, vagy akár csak ki is hallgatták volna, fantasztikus korbalmány.

HIREK

— A romániai magyar sajtó amugy is nehéz helyzetét újabb körülmények tették még súlyosabbá. A munkabérek és a nyersanyagok egyre fokozódó emelkedésével együtt most az újságpapír ára is igen tetemesen megnőtt. Az újságpapírnak, a munkabéreknek, távirati, valamint a postai szállítási költségeknek újabb emelkedése folytán a kolozsvári Ellenzék, Keleti Újság és Új Kelet, továbbá a Nagyvárad, Brassói Lapok, valamint az Aradi Közlöny, és az Erdélyi Hírlap legközelebbi, tehát kedden megjelenő lapszámukat már példányonként öt lejtért fogják árúsítani, míg a vasárnapi lappéldányok ára hat lej lesz. A brassói és a kolozsvári lapok előfizetési árakat is fölemelik február elsejétől havonként száz leire.

— Miklós herceg hazatér. Londonból jelentik: Miklós herceg ma reggel Párisba utazott, ahonnan hazatér Bucurestibe.

— Mocsonyi fővadászmester Milanóba utazik. Bucurestiből jelentik: Mocsonyi fővadászmester a legközelebbi napokban Nizzába utazik. Az Ad-Verul értesülése szerint a fővadászmester megszakítja útját és két napig Milano-ban marad.

— A Magyar Párt tárgyalásokat kezd a kormánnyal. Kolozsvárról jelentik: A Magyar Párt és a kormány között a jövő héten ismét megindulnak az egyezkedési tárgyalások. Ugyanazok, akik legutóbb Bucurestiben voltak, a jövő hét végén ismét Bucurestibe utaznak, hogy a kormány képviselőkkel felvegyék a tárgyalások fonalát.

— Házasság. Ilisie Dezső fogtechnikus és Constantinovici Laura tanítónő f. hó 10-én Corbesti községben házasságot kötöttek.

— Eljegyzések. Kádár Aladár eljegyezte Stern Flizát.

Herold Meda (Muresel) és Veres Zoltán (Arad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Dr. Muth Gáspár ünneplése. Vátekemelő ünnepség folyt le tegnap Timisoarán a „Német-ház” nagytermében. Muth Gáspár dr.-t, a bánáti és aradmegyei Német Népszervezet elnökét ünneplték születésének ötvenedik évfordulójára alkalmából. Az ünnepségen résztvettek a Népszervezet timisoarai és összes vidéki kiküldöttein kívül valamennyi sváb politika, gazdasági és kulturális egyesületnek képviselői. Az ünnepelés után a Korona-szálloda éttermében több száz terítékes bankett volt, amelyen lelkes beszédekkel ünneplék folytatónlag a szeretett sváb népezért. Ugy az ünnepségen, mint a banketten az aradi svábság vezetői közül is többen vettek részt.

Lemondás előtt a Briand-kabinet.

Megrendült a francia kormány helyzete.

(Páris, január 16.) A kamara pénzügyi bizottsága a kormány pénzügyi javaslatainak elutasításával Briand helyzetét megrendítette és csak rövid idő kérdése, hogy a kabinet lemond. A pénzügyi krízis ezzel már kronikussá vált. A pénzügyi kormányzatnak, hogy

végre döntésre vigye a krízist, választania kell vagy az infláció, vagy a kartell egyes csoportjaival kötött kompromisszum között, a mely esetben enged a kartell követeléseinek, de akkor a szenátusban kell felvennie a harcot. A kamara mai ülésén Briand nagy politikai beszédét várják.

A bucuresti-i milliomos sikkasztó

Temesváron házat épített a lopott pénzből. — A megbukott kisenevi mozi.

(Sajtó tudósítónktól.) Mint jelentették, a bucuresti-i Bank of Roumain sikkasztójának Alhael Simonnak ügyében nyomozások indultak meg Temesváron és a melyek most fejeződtek be. A két és fél év óta húzódo ügy érdekes részletei most már tiszta képet nyújtanak a szenzációs bűntügyről és ezek szerint Alhael Simon nem igazgatója, hanem csak inkasszorje volt a banknak és általa akvirált üzleteket bonyolított le csupán. Alhael évek óta rendszeresen követte el a sikkasztásokat s ebből a pénzből telket vásárolt és házat épített Temesváron, a hol feleségének, született Ardelean Ecaterinának a szülei lakna. Alhaelnek anyja szerény viszonyok között élő gyárvasi polgárszörny és Ecaterina igen viharos mult után került hitvestársként Alhael mellé, miután az egész Bal-

kán mulatóit és hárait végigtáncolta. Alhaellel Bucurestiben ismerkedett meg, akivel csakhamar házasságra lépett és 1924-ben együtt jöttek Temesvárra. Ettől az időtől kezdve datálódnak Alhael sikkasztásai, aki a pénzt elsősorban felesége fényűző passzióira költötte. Ebben az időben vásárolt két telket, amelyekre egy-egy csinos házat épített és egy dísznőhizlaldát állított fel. — Ezek a pénzek azonban mind nem emésztették fel azt a tíz milliót meghaladó összeget, amelyet Alhael elsikkasztott. Az asszony valószínűsége szerint Alhael Kisenevben egy mozgósítményházat akart létesíteni, vállalkozása nem sikerült és ez a bukás közel hatmillió lejbe került. A szenzációs bűntügy temesvári részét teljesen befejezték és Alhaelét még a mai nap folya máan visszavitték Bucurestibe.

— Halálozás. Ismert, érdemű aradi iparos távozott el az élők sorából: Königstorfer Gusztáv e hó 15-én 61 éves korában meghalt. Az elhunytat, akit kiterjedt rokonság gyászol, vasárnap délután 3 órakor temetik a felsőtemető halottas házából.

— A Banca Marmoroschnál nem találtak hamis frankot. Az európai aranyruvá növekedett frankhamisítási botrányral kapcsolatosan történt, hogy egyes kolozsvári tudósítások arról adtak hírt, mintha a Banca Marmorosch kolozsvári fiókjánál negyven darab hamis ezerfrankot helyezett volna el egy, a budapesti hamisításokkal összeköttetésben álló egyén. A Banca Marmorosch most ezt a híradást a leghatározottabban megcáfolja. A bankfióknál az utóbbi hónapok alatt mindössze néhány darab ezerfrankos került beváltásra, de ezek közül egyetlen darab sem volt hamisítvány.

— Halott az országúton. A simándi csendőrség ma jelentette az aradi ügyészségnek, hogy a község közelében levő országúton halva találták Peri Péter simándi földművest. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a földműves ittás állapotban szívizélhűdést kapott. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Iskolák háza épül Timisoarán. Öt vármegye tanfériai tartottak ma megbeszélést Timisoarán, amelyen elhatározták, hogy Babescu Victor aradi iskolaigazgató tervezete alapján tanügyi palotát és iskolaügyi muzeumot létesítenek Timisoarán.

— Egyezés az Emanuel-féle fizetésképtelenségben. A temesvári Lloyd-bíróság termében ma értekezletre ültek össze Emanuel Emil hitelezői s hosszas vita után elhatározták,

hogy egy esetleges egyezséget legalább is negyvenszázalékos kvóta alapján kötnék.

— Megmérgezett család. Budapestről táviratozzák: Ercsiben Juhász György erdőkerülő, a felesége és három gyermeke sertésvágás alkalmával egy beteg sertés húsból ettek és mind az öten meghaltak.

— Támadás egy utas ellen. Siefán Ilona színtei lakos ma reggel jelentette az aradi államrendőrség pályaudvari kirendeltségénél hogy az Erdély felől érkező 335-ös számú személyvonat egyik, a harmadosztályú szakaszokban szolgálót teljesítő kalauza minden ok nélkül a jegylyukasztóval az arcába sujtott, ami meglehetősen súlyos sérülést okozott Stefan Ilona orrcsontján. A rendőrség bevezette a nyomozást a brutális kalauz személyazonosságának megállapítására.

— Nehézségek a német kormányalakítás körül. Berlinből jelentik: Luther kancellár tegnap folytatta kísérleteit a kormányalakításra, amelyek még nem vezettek eredményre. A legnagyobb nehézséget a belügyi tárca betöltése okozza, mert e tekintetben a néppárt és a demokraták között ellentétek keletkeztek. A hadügyminiszter személyének kiválasztása is nagy gondot okoz a kancellárnak. Hír szerint Hindenburg elnök felkérte Gesslert, hogy továbbra is tartsa meg tárcáját, de a tábornok eddig még nem nyilatkozott.

— Megfagyott ember. A Cantacuzino (Határ)-ucca 32. számú ház pincéjében egy megfagyott ember hulláját találták. A bevezetett rendőri vizsgálat a nála levő iratokból megállapította, hogy Popovics Stefannek hívják. 48 éves és munkanélküli csavargó, aki éjsza-

kára helonózkodott a pincébe, ahol a halálba dermedt.

— Bratiau Párisban. Párisból jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter ma ideérkezett. Titulescu és a román delegáció tegnap kikötött Cherbourgban és azonnal továbbutazott Párisba. Titulescu kijelentette az újságíróknak, hogy Románia háborús adósságainak rendezése végett jött Párisba.

— Halálos bányarobbanás. Londonból jelentik: A willburtoni bányarobbanás áldozatainak száma 22 halott. A mentési munkálatok során csak tíz embert sikerült felszínre hozni, akik valamennyien négerek. A megmentetteket el kellett rejteni, mert attól féltek, hogy a családott tömeg meglincseli őket. A fehér munkások valamennyien odaveszttek, egyet sem sikerült közülük kiszabadítani.

— Megfagyott fuvaros. A szászvárosi vasuti állomás környékén ismét egy ember hulláját találták. A hulla arccal a föld felé feküdt és külső erőszak nyoma nem látszott rajta. Mellette egy felborult kocsi, amelynek lova szintén a földön feküdt. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a hulla Popa József 62 éves szászvárosi fuvarosé, aki 12-én indult el kocsijával a szomszédos Algyógyra. Az esti órákban, de már teljes sötétségben indult vissza Szászvárosra és az erősen ittas ember eltévesztette a sötétben az utat. A rendes ut helyett egy mezedek helyre hajtott, ahol a kocsija felborult és ő maga pedig kiesett a kocsiból, s eszméletlenül terült el a földön. Csak másnap délelőtt találtak rá, de akkorra már teljesen megfagyott.

— Egy kolozsvári kávéos tragédiája. Cluj-Kolozsvárról jelentik: Tegnap elérkeztek a város egyik legrégebbi kávéházát, a Patriát, ahol az utóbbi időben bárhelyiséget rendeztek be. Az egész kávéház berendezéséért mindössze 53 ezer lej folyt be. A Patria tulajdonosa, Markovics Lőrinc nem jelenhetett meg az árverésen, mert az elmebetegintézetben ápolják. A szerencsétlen ember a legutóbbi tíz év alatt tíz vállalkozásba bukott bele, amelyek egész vagyont felemésztettek. A sors csak pársal felőrölték Markovics idegeit, majd buskomorságba esett, amely utóbb annyira elhatalmasodott rajta, hogy kórházba kellett szállítani.

— Közhözés, rekédség, hiurut ellen legjobb a valódi RETHY-féle pemetefucukorka. Mindenütt kapható.

— A jövő tanévtől kezdve egyenruhát kötelesek viselni az iskolás gyerekek. A közoktatásügyi miniszter rendelete szerint már az idei tanévben is minden középiskolás diák az intézet egyenruháját viselni köteles. A miniszteri előírás szerint a zubbony az angol tábort zubbonyok mintájára, lehajtott gallérral készül s úgy lesz megkonstruálva, hogy a mozgás nem esik nehezére a ruha viselőjének. A szülőkre nézve különösen azért kedvező ez a miniszteri rendelkezés, miután a gyermekek ruházata így olcsón állítható ki. Tudomásunk szerint Aradon George Marifa, Str. Bratianu 13. alatti uri és egyenruha-szabó készíti ezeket az új egyenruhákat a legolcsóbban és már egyes elkészült ruhadarabok meg is tekinthetők.

Sándor Erzsi

világhírű kamaraénekesnő
ária- és dalestélye

Aradon.

Jogycok

Sándor

hírlap-

írdá-

ban.

Január
21
Osütörtök

Január
21
Osütörtök

— Az autóverseny áldozatai. Berlinből táviratozzák: A hatnapos autóversenyen egy versenyautó felborult és vezetője, az olasz Girardengo kulcsfontosságú szervengett. A német Knappe szintén súlyos sérüléseket szenvedett. Mindketten feladták a versenyt.

— Sándor Erzsébet világhírű kamaranékesnő egyetlen hangversenye január 21-én az aradi Kulturpalotában. Jegyek Sándor hírlapirodában.

Könyvtömeg kiadás Kerpelnél.

— A köszvény mindenütt otthonos. Egyetlen izület, izom, in vagy idegszál sincs biztonságban köszvényes lerakódásokkal szemben. A köszvénytől a legkönnyebben a pöstyéni iszapkura szabadít meg, mely ezen lerakódásokat izzasztás és felszívódás útján eltávolítja. Házi kúrához való iszap (Pi. Qa. iszapkocka) és használatra kész Gamma kompress minden drogeriában és gyógyszerárban kapható. Vezetékviselet Singer I. gyógyszer kémiai iroda Timisoara II. Aradi főlerakat: Rényi Tibor gyógyszerárban Bul. Reg. Maria. Pöstyén-fürdőn Thermia téli fürdőpalota nyitva.

— A Serail-krém a hölgyek legbiztosabb arcápolószerefe Készíti Rozsnyay-gyógytár, Arad.

— Dr. Ferencz A. orvos és fogorvos tanulmányutjáról hazatérve általános orvosi és fogorvosi rendelését újból megkezdte. Bel-, seb-, és Röntgen vizsgálatok. Strada Eminescu 10. (Deák Ferenc-u.)

— Jelmezek (különböztető, szépek) kölcsön kaphatók Z. Várady Margitnál, Str. Consistorului III. em., 3.

— Nyugdíjasok temetkezési segélye. Az aradi nyugdíjasok egyesületének vezetősége felhívja a nyugdíjasokat, hogy január 17-én vasárnap délután fél 4 órára jelenjenek meg az egyesület helyiségében. A vezetőség és választmány tagjainak a megjelenése kötelező. A megbeszélésen a tagdíj felemeléséről tárgyalnak, mivel a tagsági díjakat 10 lejre emelik fel, ezzel szemben a temetési segély 2000 lej lesz. Ugyanakkor a vezetőség felvilágosítást nyújt a tagoknak szavazati joguk érvényesítéséről. Az elnökség felhívja a hátralékban levő tagokat, hogy tagdíj hátralékukat haladéktalanul fizessék be, mert három hónap leteltével a hátralékosokat törlik a tagok névsorából.

— Aradi rádió-pletykák az elmúlt hétről: Dühöng a konkurrencia a temetkezési vállalatok között; Felderítő munkatársunk jelentése a magukban beszélő emberekről; Bécsi levél a frankbotrányról; Erdélyi fluk kálváriája az idegen légióban; Grandiózus műsoros táncestély a Kulturpalotában; stb. az Erdélyi Élet legújabb számának érdekes cikkei.

— Hellas közgyűlés január 31-én.

— Sirota zongorahangversenye február 2-án. Jegyek Oláhnál.

Blaha Lujza utolsó óráit éli.

(Budapest, január 16.) Blaha Lujza életére órától-óraig fogy. A haldokló ágyát körülveszik hozzátartozói, akik ápolják a nagybeteg matrónt. Ma reggel Blaha Lujza néhány percre visszaverette öntudatát, egy gyenge hangon megszólalt:

— Meglátjátok fiaim, nemsokára meghalok.

Orvosai kijelentették, hogy a katasztrófa bekövetkezése egy, legfeljebb két napon belül várható.

Adakozzunk az árvizkárosultaknak!

A kétségbeesett nyomorban sínylő árvizkárosultak érdekében másodszer is hallatta kérését az Aradi Közlöny, amely az első pillanatban a szerencsétlenül járt emberek mellé állott. Hívó szavunknak ezuttal is hatása volt, amennyiben mai kimutatásunk eredménye már az előző napokéit jóval túlhaladja. A „Moise Nicoara” liceum magyar tagozatának VIII. osztálya pótlólag beküldött 105 lejes adományát a következők adták össze: Bánfi Endre 25, Kulmer Pál 20, Bedeus Károly 20, Pepoli Ágost 20, Oroszi János 20 lejt. Meghatódott lélekkel nyugtazzuk ezeket az özszegeket, mert a diákszemből

millióra társul hasonló aranyú áldozatkészségre ösztönzik majd a tömött erszényül késlekedőket.

A mai napon a következő adományok érkeztek be hozzánk:

Weisz Mór és Flai	2000.— lej
Plesz Gyula	1000.— lej
Schramm Zsuzsi (Masloc)	100.— lej
Spielmann Mihályné	100.— lej
Weisl Jenőné	100.— lej
Gollent Antal	100.— lej
Kelecsényi Ella	50.— lej

3450.— lej

előző gyűjtésünk 125.821.50 lej

összesen 129.271.50 lej

A gyűjtést folytatjuk s a beérkező adományokat naponta nyilvánosan nyugtazzuk.

— Felhívás. Az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Utazók aradi csoportja e hó 24-én délután 3 órakor a Fehér Kereszt szálloda gyémánttermében a rendes évi tag- és tisztújító-gyűlést megtartja. Az igen tisztelt kartársakat ezúton is felkérjük, hogy ezen gyűlésen pontosan megjelenni sziveskedjenek. Figyelmeztetjük az igen t. kartárs urakat, hogy hátralékos tagdíjaikat annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben szavazati jogaikat nem gyakorolhatják. Hivatalos órák naponta este 7—8 órakor Hotel Crucea Alba No. 20. Elnökség.

MILITÁRSÁG

Báli naptár.

1923. január 23-án: Polgári Jótékony Nőegylet estélye a Fehér Keresztben. Fabál a Központban. Thémás jelmezestélye a Városligeti kioszkban.

1926. január 30-án: Román Nőegylet estélye a Fehér Keresztben; Vasas-bál a Központban.

1926. február 6-án: Román kereskedők és iparosok szövetségének bálja a Fehér Keresztben; Altiszti bál a Központban.

1926. február 1-én: Az AAC álarcos bálja a Fehér Keresztben.

1926. február 7-én: Az aradi ipartestület táncal egybekötött teaestélye a Fehér Kereszt nagytermében.

1926. február 13-án: Bőriparosok bálja a Fehér Keresztben.

1926. február 15-én: Katolikusbál a Fehér Keresztben.

1926. február 26-án: Kereskedelmi alkalmazottak bálja a Fehér Keresztben.

— Az árvizkárosultakért. A sebesi kereskedők és iparosok bálát rendeznek, amelynek tiszta jövedelmét az árvizkárosultak javára adják.

— Az aradi Nővédelmi Hivatal estélye. Szépszámu és szép közönség előtt tartotta meg jótékonyestélyét az aradi Nővédelmi Hivatal a Kulturpalotában. A műsor minden egyes száma feltűntette a műkedvelő névot és a legtisztább művészet jegyében pergett le a kintinben összeállított program. Herczeg Ferenc „Hollósi Cupido”-ja hatalmas sikert aratott, mert három olyan szereplő kezében voltak a darab szerepei, akik a legnagyobb igényű közönség előtt is megállják a helyüket. — Heppesné-Harmath Józsa alakítása felejthetetlen, dr. Nagy Orbán ismét beigazolta, hogy otthon van a színpadon és a legértékesebb művészek közé tartozik. Strasser Ada istenáldotta színészhelyettese kikívánkozik az aradi keretektől. Alakítása élmény marad számunkra. Bodrogi Boriska nagyon tehetséges zongorista, ki-re szép jövő vár, Leitner Kálmán művészetével előadott hegedűszámát Leitner Kálmánné finoman festette alá zongorakíséretével. Talányi Ottóné-Hehs Magda gyönyörű énekszámait valóságos frappirozták a közönséget és végül nagyon szép táncot lejtettek: Gróf Ily, Grallert Berta, Vészi Lily, Schönwald Sári, Félix Baba és Molnár Klári. Gavotte-juk sok tapsot váltott ki. Dr. Szelle Károly zongorakísérete művészi értékű. (b. l.)

— A Kereskedelmi Utazók és az AMTE bálja. A Fehér Keresztben a Kereskedelmi Utazók országos egyesületének aradi fiókja tartott nagyszerűen sikerült báli estélyt, a Központban pedig az AMTE meghívottjai mulattak együtt a legjobb hangulatban a reggeli órákig. Mindkét bál rendezősége derékas munkát végzett, hogy közönségük jól mulasson, ami a legnagyobb mértékben sikerült is és a két egyesület rendezői jó hírnevüket öregbítették a mai báli éjszakákkal.

— Thémás jelmez-bálja január 23-án az aradi városligetben.

— Filmfelvétele készül a Fabárról. Érdekes és eredeti meglepetéssel szolgál a Fabár rendezősége a január 23-iki hatalmas aranyú jelmezes táncestélyén. A bál minden érdekes és kimagasló mozzanatát filmen megörökítik és a film két nappal a bál után már látható lesz az aradi Apollóban. Sorra megjelenednek a vásznon az álarcos felvonulások, a mulatozó társaságok, a fantasztikus jelmezek és a lehetőség szerint mindenkiről külön felvételt is készítenek. A Fabár filmje ilyenformán formálisan felfedező jellegű lesz, mert mindenki látni fogja a vásznon, hogy milyen rátermettség van benne a filmművészetre, mennyiben érvényesül az arca, alakja, mozdulata és gesztusa. Nincsen kizárva, hogy az aradi Fabár több új mozi-csillaggal fogja megajándékozni a világot. A filmfelvételen kívül külön eseményszámba megy a jelmezszepegyverseny. A három legszébb női jelmezt értékes jutalomdíjjal honorálják, ezenkívül szép ajándékot kap a legötletesebb férfijelmez is. A zsüri tisztét öt előkelő aradi ur tölti be. A Fabár iránt nemcsak Aradon, de egész Erdélyben olyan óriási érdeklődés nyilvánul meg, ami szintén egyetemes a bálak történetében.

— Január 30-án Kiss Áncy álarcos-bálja Aradon a Krispin-teremben.

— Az Aradi Athletikai Club február 1-én zárkörű álarcosbálát rendez a Fehér Kereszt nagytermében, meghívókra igényt tartók névsora a Fehér Kereszt gyémánttermében naponként este 7 órától beadható.

Az aradi fatisztviselők klub-avató-estélye.

(Saját tudósítónktól.) Az Erdélyrészi Fatisztviselők Egyesületének aradi csoportja ma avatta fel klubhelyiségét a Városi Kávéház fölött levő első emeleti helyiségekben. Az avató beszédet Bán Vilmos, a Patria Fatermetlő R. T. igazgatója, az egyesület országos elnöke mondotta, aki szolidaritásra hívta fel az egyesület tagait. Az avató beszéd után megkezdődött a tánc és a cigányzene hangjai mellett a reggeli órákig a legjobb hangulatban mulatott együtt az estélyen megjelent közönség. Az estélyen a következő hölgyek jelentek meg: dr. Grünfeld Edéné, Bán Vimosné, Weinberger Kálmánné, Kemény Ferencné, Markovits Miksáné, Boros Lajosné, Poros Manóné, Szegő Nándorné, Komlós Elemérné, Lorenz Ernőné, Herczeg Armandné, Izsók Lajosné, Leipnicker Adoliné, Kalács Józsefné, Lórán Józsefné, Went Lászlóné, Ungurean Béláné, Kun Józsefné, Székely Andorné, Schwarz Béláné, Weinertli Pálné, Károly Sándorné, Grünfeld Márta, Klein Magda, Stern Ducl. Assael Elza, Róna Józsa, Drót Ilonka, Grosz Ilus (Nagyvárad), Berger Zsófi, Kardos Adél és még többen mások.

Jön!

SUDERMANN híres regénye az Énekek-Éneke — Pola Negrivel.

Minden este az aradi **ROYAL** kávéházban nagy bar kabaré!

Előrangú műsor! Kovács Kálmán zenekara hangversenyez! Belépés díjtalan!

SZÍNHÁZ A MŰVÉSEI

Sándor Erzsé Aradon január 21-én énekel.

Sándor Erzsé, a budapesti m. kir. Operaház világhíres énekesnője, január 21-én dalestélyt rendez az aradi Kulturpalota nagytermében. Az a tény, hogy a világhíres és elkapott énekesnő közénk jön, maga is olyan esemény, hogy méltó érdeklődést kelthet a hangversenyközönségben, de eltekintve ettől, mindenki tisztában van azzal, hogy a nagy művészi jelentőséggel, amit Sándor Erzsé dalestélye reprezentál. Ma már nem kell kommentárt fűzni a magyarok nagy kóloratúrénekesnőjének szerepléséhez, mert mindenki, akit csak némileg érdekel a dal és a hang kulturája, tudja, hogy milyen értéket jelent Sándor Erzsé. A kiváló kamaraénekesnő programját erdélyi turnéján a következőkben adjuk: 1. Verdi: Rigoleto c. operából Gilda nagy áriája. 2. Roderich Bass: Concertparaphrase über Johann Strauss: „Frühlingsschwärmer“. Zongorán előadja Guttmann Miklós. 3. Dalok: a) Meyerbeer: Álom, álom, édes álom; b) Pergolese: Nina; c) Taubert: Madár az erdőben. Szímet. 4. Delibes: Csengetyű ária „Lakme“ c. operából. 5. Ign. Friedmann: „Alte Wiener Tanze“. Zongorán előadja Guttmann Miklós. 6. Offenbach: Isteni ősz. Jegyek a Sándor hírlapirodában.

* Horváth Nusi nagy sikere a váradai színpadon. Hosszu kényszerű pihenés után a nagyváradi színpadon újból fellépett az aradi származású Horváth Nusi, a kiváló primadonna, Horváth Károly aradi éklapszerkesztő leánya. A népszerű művésznő a Cigánygrófnő címszerepében lépett fel s a zsúfolt nézőtér tüntető melegszóval ünnepelte régenlátott kedvencét. — Játékát, énekszámait, táncait percekig tartó tapsvihar honorálta. Maurer Béla szízigazgató részére pompás akvizíció volna, ha sikerülne Horváth Nusit az aradi színpadnak állandó vendégéül megnyerni és vele az elhanyagolt, de nagy vonzerővel bíró klasszikus operetteket feleleveníteni. Horváth Nusi neve, egyéniisége és művészete bizonyosan sok telt házat biztosítana az aradi színháznak.

Diáktüntetés két egyetemi tanár ellen.

(Bucuresti, január 16.) Tegnap este egy nagyobb diákcsoport tüntetést rendezett Calactoin ismert író és Scriban archimandrita, egyetemi tanárrá való kinevezése ellen. Mindkét jelöltet a teológiai tanács ajánlotta kinevezésre. A diákok azzal indokolják magatartásukat, hogy Galaction és Scriban a háború idején hazafiatalanul viselkedtek. A diákok végigvonultak a Sarindar-uccán és az „Adeverul“ néhány ablakát bevették. A rendőrség itt szétszórta a tün-

* Az aradi színház heti műsora. Vasárnap délután 3 órakor: Kis lord, színmű. (Mérsékelt helyárral.) Délután 6 órakor: Dolly, operett; este 9 órakor: Frasquita, operett. Hétfőn: Üveg cipő, vígjáték. (Bemutató-előadás, Forgács Sándor felléptével.) Kedd: Üveg cipő, vígjáték. (Forgács Sándor felléptével.) Szerda: Kis huncut, operett. (Bemutató előadás. Csütörtök: Kis huncut, operett. Péntek: Liliumfi, vígjáték. (A vígjáték-ciklus első előadása.) Szombat este fél 8 órakor: Kis huncut, operett. Este fél 11 órakor: Miért járkálsz meztelenül? bohózat. Utána pikáns kabaré. Vasárnap délután 3 órakor: Dolly, operett. Délután 6 órakor: Masa pénzt keres, vígjáték. Este 9 órakor: Kis huncut, operett.

* Szigorú rendszabályok az aradi színház karzati látogatói ellen. Az aradi színház karzati látogatóit igen kellemetlenül érintette az az idén kiadott rendelkezés, amely szerint kabátjaikat és kalánjukat ös. hálószék a ruhatárban elhelyezni. A karzati látogatói a szerényebb anyagi viszonyok között élő emberek közé tartoznak, akiknek ez a rendelkezés olyan újabb megterhelést jelentett, hogy igen sokan épen a rendelkezés miatt kimaradtak a színházból. Maurer Béla szízigazgató most eljárt az illetékes hatóságoknál, hogy a rendelkezést vonják vissza és a karzati látogatói tetszésük szerint rendelkezzenek ruhadarabjaikkal. A szízigazgató intervenciója valószínűleg eredményes lesz, mert illetékes helyen belátták, hogy a szegényebb osztályokat nem szabad ilyen rendelkezésekkel elriasztani a színház látogatásától.

* Sirota Leo, a sok kiváló lengyel zongoraművész legkiválóbbja, február 2-án tartja az idei egyetlen hangversenyt az aradi Kulturpalotában.

tetőket. Az egyetemi tanács épen a tüntetés idején tárgyalta a teológiai fakultás előterjesztését a két tanár kinevezése ügyében és hosszas vita után visszautasította a javaslatot ugyanazokkal az indokokkal, amelyek miatt a diákok tüntettek.

A bucaresti-i egyetemi tanácsot összehívták, hogy a diákvargások elleni intézkedések ügyében határozzon. Illetékes körök óhaja az, hogy a rendbontókat a legszigorúbban megbüntessék.

Alig egy éve mint itt ismeretlen művész jött Aradra és három napon belül két hangversenyt tartva, egy csapásra meghódította Arad közönségét. Mint városunk kedvence jön immár közénk, ami megmagyarázza azt a páratlan érdeklődést, amely a hangversenyt megelőzi.

* Az aradi színházi iroda hírei. Vasárnap három előadás lesz a színházban. Délután 3 órai kezdettel mérsékelt helyárral mellett a Kis lord kerül színre a kis Küri Klárral a címszerepben. Délután 6 órakor az ideai sláger-operett, a Dolly van műsoron, a főszerepekben Zilahy Irénnel és Szűcs Lacival. Este 9 órakor a nagyszerű Frasquitát játsszák a premiér elsőrangú szereposztásában. — Az üveg cipő. Az egész város fokozott érdeklődéssel várja Molnár Ferenc Üveg cipőjének hétfői premierjét. A szenzációs darab fő férfi szerepét mint vendég Forgács Sándor, a cluji magyar színház művésze játssza.

Rendezik a színházi bérletek ügyét. Ismeretes, hogy Fekete Mihály volt aradi szízigazgató Arad város közönsége köréből jelentős bérleti összegeket vett fel előre s koncessziójának megvonása után nyílt probléma maradt, hogy mi történjék ezekkel a bérletekkel, mint-hogy Fekete nem akarta visszafizetni azokat. Az új szízigazgató, Maurer Béla több ízben megkísérelte Feketével a színházbérlet ügyének elintézését, azonban nem tudtak meg egyezésre jutni. Ma délelőtt aztán Maurer Béla szízigazgató felkereste dr. Robu János főpolgármestert, s előadta, hogy az érdekelt bérletet össze akarja hívni az elintézetlen ügy megbeszélésére. A főpolgármester kijelentette, hogy közügynek tekinti a színházbérlet elintézését, ezért minden támogatást megad a szízigazgatónak. Az érdekelt bérletet Maurer igazgató január 20-ára, szerda délutánra egy meghatározan-

dó órára hívja meg s a tárgyalás után újból megkísérli a Feketével való egyezkedést. A szízigazgató kijelentette, nem akarja azt, hogy a bérlet károsodjanak, viszont a színházra sem vehet olyan terhet, amelyet az nem bírna el.

Bibescu herceg lemondása.

Bucurestiből jelentük: Bibescu herceg, akit a kormány tudvalevőleg felmentett amerikai követségi tisztsége alól, visszautazik Washingtonba, hogy bucsukihallgatáson jelenjen meg Coolidge elnöknel. A kormány most keresi Bibescu utódát, eddig még nem döntött, mert a nehézség poszttra megfelelő személyt akar kiválasztani. Valószínű, hogy Antoniadés, a párisi román-magyar döntőbizottság tagja, vagy Boerescu volt londoni meghatalmazott miniszter lesz az új követ. Hír szerint Bibescu herceg a visszahívó levél átnyújtása után kilép a diplomáciai karból és végleg Londonban telepszik meg, ahol széleskörű családi összeköttetéssel bír. A herceg ugyanis veje Asquith volt angol miniszterelnöknek.

Jön! Jön!
A fehér apáca

MOZI.

xx „A bagdadi tolvaj“ nagy sikere az aradi Apollóban. Nagy siker mellett és zsúfolt nézőtér előtt mutatta be tegnap az Apolló mozgósínház a „Bagdadi tolvaj“ című film remekműt. Douglas Fairbanks, a világhírű művész felülmúlja önmagát a film főszerepében. Az előadások vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. A jegyek elővételben kaphatók az Apolló elővételi pénztáránál.

xx Még ma, vasárnap és holnap, hétfőn vetíti az aradi Uránia a „Gáncsnélküli lovag“ című páratlanul érdekes filmregényt, amelyben Milton Sils, a „Viharmadár“ és az „Eltűnt hajók rejtelméi“ főszereplője és A. Nilson játsszák a főszerepeket. Az előadások vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jön! Sudermann ismert regénye filmen: „Az énekek éneke“. Pola Negrivel a főszerepben.

xx Jön! „A fehér apáca!“

Jön! Jön!
A fehér apáca

MOST JELENT MEG
színes, képes árjegyzőkönyv, az összes modern létesítményről, 100.— leírt ajánlva kapható

BÉRCZI D. SÁNDOR
BUDAPEST,
Dessowffy-ucca 5

„Wimpassing“
sár- és hócipők
a legjobbak
esillagalaku piros védjeggyel!

6690 Lloyd-Express.

Jön! **SUDERMANN** híres regénye az **Énekek-éneke** — Pola Negrivel. **Jön!**

3 kell a kisbabának: Mőfer hintőpor, crém és szappan

WELLS, Nagy Világtörténelme
1600 lefj
SANDOR hírlapiródaiban Arad.

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

Száz trükkön át a halálba.

zzgalmos képek az amerikai „double“-ok életéből. — A mozik néma hőseinek harca dollárért és mások dicsőségért.

(Newyork, január 16. Alkalmi tudósítónktól.) Bernard Shaw nem a legjobb véleménnyel van az amerikai mozirol. Főbb izben maró szatírával támadta amerikai lapok hasábjain és egy-egy nyilvánvalóan sebezhető pontba valószínűs kéjjel döfte bele tollát. Ilyen volt az az amerikai szokás, hogy

a mozikép előtt levették minden teremtet léleknek a nevét, akiknek a film elkészítése körül valami intéző szerepe van.

Maholnap — Shaw szerint — egy félórát kell ülni a moziban, amíg végre a képre magára sor kerül. Ha van is egy kis túlzás a dologban, kétségtelenül sok benne az igazság. Mégis, a tárgylagosság kedvéért meg kell állapítani, hogy a szereplőknek egy nagyon fontos klasszissával igazságtalanság történik, neve soha a mozivászonra nem kerül, pedig ennek a klasszissnak a teljesítménye a legizgalmasabb és a legveszedelmesebb. A „double“-okról van szó, a mozi ismeretlen hőseiről, akik a főszereplők maszkjában az életveszélyes produkciókat lát-
szák

és aránylag jelentéktelen összegekért tesztí épségüket, sőt az életüket teszik állandóan kockára.

Hivatás lett ez is. Nehezebb és veszedelmesebb a cirkuszi akrobata hivatásánál, mert a trükk sohasem ugyanaz és veszedelmességénél fogva próbát tartani belőle nem lehet. A nagyfizetésű moziarokról a producerek kívánják legkevésbé, hogy kockára tegyék az életüket, mert megsérülésük elsősorban az ő számukra jelent veszteséget, de bizonyos mutatványokat nem is volnának képesek a starok végrehajtani.

Ilyenkor küldenek el a double-ért, valamelyik tagjéért annak a haláltmegvető gardának, amely előtt nincs lehetetlen feladat. Nincs ebben semmi túlzás. Aki látta a filmet, amelyben Mary Pickforddal felrobban egy ház, el is fogja talán hinni. Az ember, aki hidegvérrel a házbán tartózkodott, amely alatt ott égett a dinamit gyújtószinórja, Mary Pickford maszkjában Leo Nomis volt. Igazi „da-

redevil“ (Istenkísértő) ember, aki megoldott már veszedelmesebb feladatokat is. Leatrice Joy „Emberölés“ című filmjében, mint motorbiciklis rendőr, 50 mériöldes sebességgel beleszárgulott egy automobilba, hogy az összeütközés ereje látványos jelenetben keresztülröpítse az auto fölött.

Ezeröttszáz dollárért vállalkozott Leo Nomis a borzalmas kockázatra.

A mutatvány sikerült, de a repülő ember messzebb zuhant le, mint ahová a párnákat rakták, eltörte a kulcsosontját és csaknem letépte egyik térdkalácsát. Hetekig nyomta utána az ágyat, pedig az ilyen balesetekhez már szokva van. Texasban a háboru alatt 8000 láb magasságból lezuhant vele egy eroplán. Láb- és orrtörés árán megmenekült. Los Angeles közelében pedig épen került ki egy olyan kalandból, amely megfagyasztotta a nézők ereiben a vért. Milton Sills maszkjában egy tehervonat tetelén birkózott egy gonosztevővel. A gonoszszágnak kellett diadalmaszkodnia.

Leo Nomist lábánál fogva, fejével a földre ledobták a robogó vonat-
ról.

Leo Nomis megfordult a levegőben és talpra esett, a filmre azonban már nem került rá ez a jelenet.

Ray Thompson annak a másik „daredevil“-nek a neve, aki Leo Nomisnak erős konkurenciát csinál. A Quincy Adams Sawyer filmben Bowers maszkjában

lovastól lezuhant egy tizenhat méter mélységben elterülő hegyi tóba.

Esés közben sikerült elhagynia a ló hátát, távolabb ért vízet, mint a ló és azal egytől épségben uszott ki a partra. Ray Thompson ma már komoly szerepeket is játszik, legnagyobb babérait azonban mint „double“ aratta, akkor, amikor a tizenegyedik óra című filmben beugrott egy oroszlaneketrebe. Egy bábót dobta be először az oroszlanok közé próbakép. A vadállatok izekre szagváltak, mire Ray Thompson

fekete drótból, ami nem látszik meg a filmben, kerek ketrecet

készítettett, azt beeresztette az oroszlaneketrebe és ebbe a drótketrecbe ugrott bele.

Egy nehéz, ólomvégű fabuzogány volt minden fegyvere. Az oroszlanok csakhamar szétlőtték a drótketrecet, beugrák rajta a fejüket és Ray Thompson számára megkezdődött az igazi életveszedelem. Megmenekülését csak hallatlan fűrgességének köszönhetette: a fabuzogány ólomvégével olyat vágott főtámadójának mancsaira, hogy az üvöltve visszahátrált.

A double foglalkozást nem sajátították ki maguknak a férfiak. Winna Brown, Loretta Rush és Gladys Johnson vetélkedésnek valmerőségben Nomissal, Thompsonnal, Harvey Perryvel, Duke Greenel és a mozi többi néma hőseivel, Loretta Rush például Anna Q. Nilsson helyett

egy égből beugrott egy tóba, amelynek felszínén olajtű lobogott.

Csak a parókája égett le és karjait perzseltte meg kissé a tűz. Az igazi baleset

akkor érte, amikor ki akart kapaszkodni az olajtartályból. A ház időelőtt összedőlt és összetörte Loretta Rush két bordáját.

Sokszor tragédiával végződik a „double“ szereplése. Joan Perkins életét vesztette a „Tizennyolc nap alatt a világ körül“ filmezése közben, amikor egy repülőgépről le akart ugrani egy robogó vonatra. A repülőgép himbálózni kezdett és a kötél végén lógó „daredevil“-t nekivágta a vonat oldalának. John Stevenson és Omar Locklear hasonló aviatikai produkciók közben vesztették életüket.

A „double“ sohasem tudja, melyik fellépése lesz az utolsó és előbb-utóbb valamennyit utoléri a végzete.

Immelmannról és Richthofenről, a háboru híres repülőgépvadászairól is mindenki tudta, hogy egyszer őket is letérik. Elég egy idegszál megrengése, egyetlen rosszul kiszámított mozdulat és a mozi néma hőse örökre néma marad.
Fodor Nándor.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi piacot is érinti a temesvári Sylos fizetésképtelensége.

Aradi nagykereskedő-cég és Polacsek Henrik gura-
honci szeszgyáros érdekeltsége az inzulvenciánál. —
Remény van a békés megegyezésre.

(Saját tudósítónktól.) A pénzpiac-
on és kereskedelmi körökben nagy feltűnést kelt a Sylos és a vele kapcsolatos vállalatok fizetésképtelensége. Mint ismeretes, a Sylos részvénytársaság, mely a Bárság egyik legnagyobb árúgy-nöksége, közölte hitelezőivel, hogy beszünteti fizetéseit s vele együtt két másik nagy cég, melyek szerves kapcsolatban voltak a Sylos-szal, szintén inzulvensek lettek. A hármas érdekeltség az Aradon is jól ismert Grünwald Márton személye révén kapcsolódik. Grünwald Márton, a Kandia, majd később a Zamfirescu-cukorgyár volt igazgatója. 1924-ben megalapította a Sylos részvénytársaságot s ugyanekkor Polacsek Henrik gura-
honci szeszgyárossal együtt megvásárolta a Baltanella szeszgyárat, amely akkor üzemen kívül volt, de amely az ő kezükben rentabilis vállalatá lett. Grünwald Márton másik nagyvállalata a Kavaráni Mész- és Ászfaltipar részvénytársaság, amelynek bányáin és gyártelepén kívül hatalmas erdősege is van és amelynek vagyonát 10—12 millióra becsülik. Ennek a két vállalatnak eladási irodája volt Sylos részvénytársaság Temesváron.

A sokmillióra menő passzívakkal szemben kétségkívül nagyértéket képviselnek e vállalatok ingatlanai és kintlévőségei is, valamint a figyelemreméltó árukészlet is és kilátás van arra, hogy a hármas fizetésképtelenség hitelezői ki fognak egyezni az adós-vállalatokkal, amire annál nagyobb a remény, mert az eddigi megállapítások sze-

rint nincs szó könnyelmű gazdálkodásról, hanem az üzleti veszteségek szerencsétlen alakulásából állott elő a fizetésképtelenség. A Sylos nagyban foglalkozott tojás-kivitellel és a svájci tojásüzleteknél egyszerre nagy veszteségek érték, mert a tél enyhülése folytán estek a tojásárak. Evvel körülbelül egyidőben történt, hogy egyik temesvári pénzintézet hatmillió lef erejéig bekebelezést vezetett a Kavaráni Mészgyár ingatlanaira. Az is nyilvánosságra került hogy a Sylosnak az Emánuel-céggel kapcsolatban nagy veszteségei voltak. Ezek nyugtalanították a hitelezőket, akik egyszerre bizalmukat veszítették, mire a három vállalat beszüntette fizetéseit és egyezséget kért hitelezőitől.

A temesvári nagy fizetésképtelenség az aradi piacon is érezteti hatását, mert a Sylosnál iclerős érdekeltsége volt a Grünwald és Moskovitz nagykereskedő cég egyik tulajdonosának, aki különben testvére a most inzulvenciába került vállalatok fő részvényesének, Grünwald Mártonnak.

Zürichben 2.30, Párisban
11.80 a lej.

Helyi valutaárak (Január 16.) Árú: Dollár 223, angol font 1080, cseh korona 6.60, francia frank 8.50, lira 9, dinár 3.88, schilling 31.50, márka 52, magyar kor. 320, svájci frank 43. Pénz: Dollár 222, angol font 1070, szokol 6.50, francia frank 8.30, lira 8.80, dinár 3.80 schilling 31.80, márka 51, magyar korona 225.

Az aradi Apolloban ma, vasárnap

A BAGDADI TOLVAJ

A filmtechnika esodája!
Fantasztikus arab történet. — Főszerepben:

Douglas Fairbanks

Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.
Jegyek elővételben válthatók.

svájci frank 42. — **Kifizetések:** Newyork 224.50, London 1094, Prága 6.68, Páris 8.55, Milánó 9.15, Zágráb 3.98, Bécs 31.80, Amsterdam 90.55, Berlin 53.70, Budapest 316, Zürich 43.50.

Zürichi tőzsdényítés. (Január 16.) Berlin 123.30, Amsterdam 208.15, Newyork 517.75, London 2515.75, Páris 19.57, Milánó 20.90.50, Prága 15.32.50, Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.15.50, **Bucuresti** 2.30, Varsó 0.00072.50, Bécs 0.0072.90.

Zürichi tőzsdézárlat. (Január 16.) Berlin 123.30, Amsterdam 208.15, Newyork 517.75, London 2515.60, Páris 19.62, Milánó 20.90 Prága 15.32.50, Belgrád 9.15.50, Budapest 0.0072.60, **Bucuresti** 2.30, Bécs 0.0072.90.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Január 16.) **Kifizetések:** Páris 8.50, Berlin 53.50, London 1092, Newyork 223, Milánó 9.05, Zürich 43.25, Bécs 31.50, Prága 6.60, Brüsszel 10.18. **Valuták:** Napoleon 825, márka 53, leva 1.58, török lira 1.13, angol font 1075, francia frank 8.70, svájci frank 42.50, lira 9.10, drachma 2.80, dinár 3.90, dollár 223, lengyel marka 27, schilling 31.50, magyar korona 31, cseh korona 6.55.

Az állami halászat kommercializálása. Bucurestiből jelentik a kommercializálás vezetőit ellenőrző bizottság tegnap esti ülésén elhatározta az állami halászat kommercializálását. A földművelésügyi miniszter javaslatára kimondották, hogy egy részvénytársaságot létesítenek, amelyben az állam is megfelelő részesedést kap annak fejében, hogy kizárólagos halászati engedélyt ad az összes állami vizekre Orsovától a Fekete tengerig a Duna mentén, továbbá átengedi az összes állami kezelésben levő halászati engedélyeket, anyagokat és halászhajókat. Az állami hozzájárulást 25 millióra becsülik. A társaság részvénytőkéje 250 millió lesz, a melyet közalírással fognak összegyűjteni. A javaslatot megvitatás végett áttették a kormány gazdasági bizottságához és onnan elfogadás esetén a minisztertanács elé kerül.

Megalakult a német acéltröszt. Berlinből jelentik: Hosszabb tárgyalások után tegnap megalakult a német acéltröszt. A megalakulás híre nagy hausset idézett elő a berlini tőzsdén.

Az aradi Urániában ma vasárnap

Gáncsnélküli

Kalendor

napjaink regénye 8 felvonásban.

Főszerepben:

MILTON SILS

és

ANNA NILSON

Az előadások 3, 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

A cégbiróságtól. Kardos Béla aradi vaskereskedő ma kérvényt nyújtott be az aradi törvényszék céghivatalához, amelyben „Kardos-művek” címmel kérte a Muresianu (Nádor) uccán létesített gépgyárának bejegyzését.

SZERKESZTŐ KÖZLÖNY

L. Arad. Meleg Őrzés kitérőzik ugyan verseiből, de technikailag még sok csiszolásra szorulnak. Később — kellő gyakorlat után — talán jobbakat is kapunk Öntől. — K. I. Levele elkésett, a jövőben kérjük, hogy a pontos dátumra figyelemmel lenni sziveskedjék. — **Bujdosó.** Beküldött versét, sajnálatunkra nem áll módunkban közölni. — **Ciklamen.** Gondolat van bennük, de a feldolgozás még nem tökéletes. Legjobban a „Mikor eszembejutsz...” perdül. Hosszabb gyakorlat után bizonyára fog írni közölhetőt is. Addig verselgessen házi használatra. — **V. K.** Az aradi vámhivatal főnökének neve: M. Bongeanu. Régi királyságbeli ember. — 272. számú előfizető. Kaphat letelepedési engedélyt. Az utlevél megszerzéséhez a következő iratok szükségesek: Állampolgársági igazolvány, erkölcsi bizonyítvány, városi és állami adóbizonylat, ártatlansági bizonyítvány a törvényszéktől és katonai ügyeiről szóló igazolás. Harmadik kérdésnek ügyében forduljon a cluj-i román sajtószindikátus vezetőségéhez. — **Régi olvasó, Pankota.** Az árak 19, 37 és 85 lej. Bármelyik pénztízet vagy ékszerész megveszi.

Kereskedők és iparosok vigalmi bizottsága Sebis. A meghívót nem kaptuk meg, kérjük annak sürgős elküldését.

P. M. Capruta, Dr. Varjassy Lajos címe: Bucuresti, Str. Fortunei 3. bis.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Königstorfer Gusztávné szül. Viehmann Albertina, mélyseges fájdalomtól megtört, de a jó Isten szent akaratán megnyugodva, mint bánatos neje, ugyszintén gyermekei: Bözsi, Stefi, valamint testvére Königstorfer Laura, a maguk, ugyan alólirottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvél szomorúan jelentik a felejtethető férj, gondos édesapa, testvér, sógor, rokon és jóbarát

Königstorfer Gusztáv

f. évi január hó 15-én, este 10 órákor, életének 61-ik s a legboldogabb zavartalan házasságuk 31-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászosan elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai folyó hó 17-én, délután 3 órákor fognak a Eternitate (felső temető) gyászszobából a román, katóli, egyház szertartása szerint az ugyan ottani temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért, január hó 26-án, délelőtt 9 órákor fog a helybeli főtiszt, Minorita-atyák szentegyházában az ezek Urának bemutatattani.

Isten veled! Nyugodjál békében!

Arad, 1926. január 15-én.

Rákóczy, Wiehmann, Buday, Bauer és Matzky családok nevében.

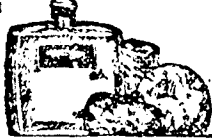
Varga Imre utóda, „Szent Margit” első temetkezési intézete, Arad, Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 13. sz.

Ki akar örettségizni?

Összevontmagánvizsgát tenni?

Teljes anyagi felelősséggel előkészít a

BOROSS-GÁRDOS TANINTÉZET
BUDAPEST, Rákoczi-ut 57/a. Internátus.

**BOUQUET
D'ORIGAN**

CH. DUPIRÉ

EAU DE COLOGNE

S A P U N

P U D R A

C R E M A

6505

WALDMANN TESTVÉREK

figyelmű és bizományi irodája
Bukarest, Strada Paris No. 3.

Elvállal kizárólag elsőrendű cégektől bármily szakmabeli képviselőket. Cégünk napszerűen be van vezetve a kézműtár, díszárú, gyapjú, gyarmatárú, szövöttárú, szalagok, fésűk stb. kereskedői körzetébe. Elsőrendű referenciákat nyújtanak kül- és belföldi bankházak és cégek.

Csekk 5% jutalék ellenében, vagy tőkebefektetéssel mint üzletárs dolgozunk.

Zongorahangolást

és javítást olcsón eszközöl:

MELIS

zongorakészítő Arad, Str. Pompiliu 21. Kasza-u

Használt zongorák állandóan raktáron. **Keresek** zongorákat megvételre.

Hilfsbuchalter

gesucht zu sofortigem Eintritt, moeglichst der deutschen und rumänischen sprache kundig von

Firma:

MAXIM I. VULCU

fabrică de suruburi soo. in nume colectiv Arad, Strada Colonel Paulianu 10-12.

Háztelkek

eladók kedvező fizetési feltételek mellett Micalaca-Noun (Ujmikalakán), Olympia sport telep előtt. —: Érdeklődhetek: **Munteannál**, katonatemetővel szemben.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

INVITARE

Cooperative Generale de Productie și Consum Muncitorilor și Funcționarilor din Arad invită la a V-lea adunare ordinare anuala ținută în Arad în 14 Februarie 1926. la orele 1/10 a m. m. sala de ședința casa Orașului.

Programul: 1. Delegarea unui membru pentru încheierea procesului verbal și doi pentru verificarea procesului verbal. 2. Raportele direcțiunii și a comiteei de control, stabilirea bilanțului anului de gestiune 1925. și deciziunea de absolvare. 3. Deciziunea pentru întrebarea caștigului. 4. Alegerea membrilor în direcțiune. 5. Propunerile eventuale propunerile trebuie date în luntru înainte de ședința cu 8 zile în scris. La ședința numai accia acționari pot lua parte carți înainte de intrare, cu cartea de membru sa legitimează. Arad, la 16. Ianuarie 1925. Direcțiunea.

MEGHIVÓ

az Aradi Munkások és Tisztviselők Általános Termelő és Fogyasztási Szervezetének 1926. évi február 14-én délelőtt fél 10 órákor a Városháza tanács-termében tartandó ötödik évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat: 1. Jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése. 2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése, az 1925. üzletév mérlegének megállapítása és a felmentvény megadása iránti határozathozatal. 3. A nyereség hovatartozása felett való határozat hozatala. 4. A megüresedett igazgatósági tagok betöltése. 5. Esetleges indítványok. Az indítványok a közgyűlés megkezdése előtt 8 nappal írásban nyújtandók be. A közgyűlésen csak azok a részvényesek vehetnek részt, akik a belépéskor tagsági könyveikkel igazolják magukat. Arad, 1926. január hó 16. Az Igazgatóság.

Contul bilanț de pe anul 1925. — Mérleg számla 1925. évről. Activa. — Vagyon, Cassa Pénztár 5152, Lei. Depuneri — Betétek 3400 Lei. Marfa — Árukészlet 151,637.82 Lei. Inventar — Berendezés 3000 Lei. Total — Összesen 163,189.82 Lei. Passivá — Teher Mize — Részjegyek 73,400 Lei. Capital rezerva — Tartaléktöke 58,000 Lei. Creditori — Hitelezők 1181 Lei. Profit rest din anul 1924. — Nyereségáthozat 1924.-ről 638.82 Lei. Profit curat din anul curent — Folyó évi tiszta nyereség 29,970 Lei. Total — Összesen 163,189.82 Lei. Arad, la 31. Decembrie 1925. Direcțiunea. —

Az Igazgatóság. Buday Gyula s. k., președint — elnök. Bodnár Jakab s. k. subpreședint — alelnök. Bérczy Sándor s. k., Kovalovszky Ernő s. k., Máté József s. k., Pristavok Pál s. k., Scheffler Dezső s. k., Valet Gyula s. k., Fábik József s. k. membri — tagok. Verifikat și găsit conform cu registrele. — Megvizsgálta és helyesnek találta: Comista de Supraveghere. — A felügyelő-bizottság: Balázs János s. k. președint — elnök, Csepeli László s. k., Gruber Imre s. k., Balázs János s. k. membri — tagok și és Mádi Sándor s. k. casier — pénztáros.

Bükk tűzifa,

valamint export műfákban folyó téli vágású kész termelvényt keres lekötésre, esetleg tarolást a méta

„ULMUS”

Fakereskedelmi és Faipari rt. BUDAPEST, V., Nádor ucca 28.

JANKY LAJOS szőrmeárúháza aradi fiókja

Arad, Str. Eminescu **MEGNYILT.** Rendkívüli olcsó árak mindenféle készszőrmeben, bundákban és sportkabátokban. Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 9041

Feltűnő alkalmi földvétel!

Aradon, a vasuti állomástól 15 percnyi távolságra 44 magyar hold legjobb szántóföld, főkárban lévő lakóházzal, gazdasági épületekkel előnyös áron eladó. Kizárólagos megbízottam:

HAASZ-irodája Arad, Str. Eminescu (volt Deák F.-u.) 12. 16578

Bankkölesönöket

bel- és külvárosi házakra, Arad környéki földekre és egyéb ingatlanokra, legelőnyösebb feltételekkel folyósítatók: HAASZ Irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-uca) 12.

Fogászat! „Wipla“

a fogászatban Platinázott fogak („Wipla“ anyag) újdonság 200-250 lej. Arany koronák — fogak garantált arany darabja 850-400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) Fehér fogak kautsukra darabja 50 lej. Foghuzás (injektív érzé-telenítés-sel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltetnek. 5376

Frida D'MOUDJALLED vizsgázott fogásznő

Arad, Bul. Reg. Ferd. 14. (József főherceg-ut.)

Részvényeket veszünk!

Aradi bank- és társasági részvényeket napi árfolyamon veszünk és eladunk.

Pallas Bank és Kereskedelmi Társaság ARAD, a Minorita templommal szemben

Társat keresek

nőt vagy férfit 30.000 lejjel. Szaktudás nem szükséges, biztos megélhetés, tőke biztosítva. Kereskedővel esetleg pénz nélkül, más feltételekkel társulnék. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 451

Házvevők figyelmébe!

3 szoba, fürdő, előszobás magán-ház azonnal elfoglalható, 550.000 lej. — Tökély-tér közelében 1 emeletes bérház 2 üzlettel és 6 lakással, 1-3 szobás elfoglalható, 1.050.000 lej. — Református templom közelébe több lakású ház 3 szobás elfoglalható lakással, nagy műhellyel 1.000.000 lej. — Piac közelébe üzletház 2 üzlettel, 6 lakással, 2 üzlet és 2 szobás lakás elfoglalható, 850.000 lej. — Fűszertüzet, vendéglő, 2 szobás lakással elfoglalható, 450.000 lej. — Kövezet ut mellett 3 szobás melléképítményekkel és 1-1 szobás lakással az egész május 1-én elfoglalható, 320.000 lej. — Külvárosi üzletház, 3 üzlet, egy fűszertüzet, vendéglő, 2 szobás lakás elfoglalható, 420.000 lej. — Két szobás magánház, istálló, sertés-ól, az egész elfoglalható, 150.000 lej. Megbízott: 445 MAIER, Arad, Strada Nicu Filipescu (Fűrész-árca) 13. szám.

Harisnya

női, férfi- és gyermek-harisnya 20.— lejűl 145.— lejűl! Széles harisnya L. 198.—, Mellőrt harisnya (apricocci) 65.— lejűl! Belyem salak 188.— lejűl! Reform nadrágok 65.— lejűl! Kesztyűk 45.— lejűl! Kötött árak, csipkék, gombok, cédna-árak stb. rövidítések legelőnyösebb beszerzési források! ARAD, Strada Eminescu 12.

Bogvó A.

Eladó

ARADMEGYÉBEN 240 kat hold agrármentes nemesi Mrtok, melynek egyrésze tarolható erdőszeg, hozzátartozó 6 szobás kastélyszerű modern lakóházai, sok gazdasági épületekkel és holt felszereléssel 15.000 lejtért kat. holdankint. Megbízottam: HAASZ-irodája Arad, Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-uca) 12. szám. 16579

Harisnyák,

kezelt és kész kőzimunkák feltűnő olcsó árakban. Mindennemű kősz és hímzés fonatok. Rajzolt árak. Saját készítményű függöny és ágylakarók. Kőzimunka előnyosa.

ERNESZT

kőzimunka üzletében Arad, Str. Pivó I. Színház mögött

Eladók tőkebefektetésre kiválóan alkalmas bér-, magán- és üzletházak:

KÖZPONTBAN emeletes ház üzlethelyiségekkel, elfoglalható lakással, 180.000 lei évi jövedelemmel 1.550.000 lejtért. — BELVÁROSBAN 12 lakásos emeletes bérház fürdőszobákkal, óriási telekkel 1.050.000 lejtért. — Emeletes, teljesen jókarban lévő 19 lakásos bérház, nagy telekkel, óriási pincékkel 1.700.000 lejtért. — Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-uca) közelében emeletes bérház 2-3 és 5 szobás lakásokkal, nagyértékű telekkel 1.600.000 lejtért, kedvező fizetési feltételekkel. — A BOROS BÉNI-TÉR KÖZELÉBEN: Emeletes üzletház elfoglalható 5 szobás lakással 900.000 lejtért. — Első osztályú anyagból épített, alapincézett magánház, 4 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, óriási kerttel 750.000 lejtért. — BELVÁROSBAN: Üzletház óriási forgalmu fűszerüzlettel, korlátlan italmérséssel, lakással, pincével 460.000 lejtért. — PIACTÉR KÖZELÉBEN: Jókarban lévő 5 lakásos bérház 375.000 lejtért. Értekezni lehet: HAASZ-irodájában Arad, Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-uca) 12. 16579

Bubifrizurák

speciálvágása és viselkedés, kontyok művészi kivitelben

Solejárnál

Arad, Str. Molea Nicu 2. — Ugyanott tanuló fiúk és lányok fizetéssel felvétetnek.

A Berndorf alpacca és alpacca-ezüst evőeszközök és asztali készletek a legjobb! 7590

Kapható minden szakmabeli üzletben.

Főraktár: „ALBINA“. Fab-ica de ARGINTARIE-BERNDORF S. A. BUCURESTI, Str. C. A. Rosetti No. 3.

Belvárosi

6 lakásos alapincézett tizlet-ház 600.000 lejtért eladó, 800.000 lejjel, 4 szobás lakással és egy berendezett fűszerüzlettel átvehető.

Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) közelében 180.000 lej bérjövédelmet hozó emeletes bér- és üzletház 500.000 lej bankkölesőnnel terhelve, 1.600.000 lejtért eladó, 4 szobás lakással átvehető.

Arad legszebb uccájában 3 szobás modern lakás. Belvárosban autógarázs. — Férfi szabóság berendezéssel nyílt üzlet és a piactér közelében lerakatkak élelmiszer raktárnak alkalmas helyiségek kiadók.

Boross-ügynökségnél ARAD, Strada Consistorului (volt Bathhány-uca) 9. szám.

OBSOLIT EZÜSTPASZTA

valóban és tartósan ezüstöz egyszerű bedörzsölés után majdnem minden fémtárgyat! **Próbategely 120.— lej bérmentve, postautánvét mellett! Vízszontelárusítók és képviselők mindenütt kerestetnek.**

„OBSOLIT“ Társaság Wien. Romániai vezérképviselő: Rutter Károly ékszerész Deta (Bánát)

Cséplőgépgarnitúra

8-as, Hoffer & Schrantz-féle magánjáró, teljes felszereléssel, szimul — 10 légkörnyomású Máv. cséplőgarnitúra felszereléssel huzatos. — 8-as cséplőgarnitúra, Magyar Gazd. Gépgyár-féle magánjáró, olcsón eladók. Bővebbet: Győrffy „Mures“ Irodájában Arad, Str. Unirel (Fábian Gábor-u.) 15219

Frappans hatáeu arcszépítő

és finemítő a Földes Margit és Madolaine oreme. Előbbi nappali, utóbbi éjjeli használatra. Eltűntetnek pár nap alatt szepőtől máj foltokat bőrkéteseket ráncokat redőket. Margit szappan pompás illata, kifűnően habzó, lugmentes, ártalmatlan arcszépítő szappan. Kapható mindenhol. F o r a k t á r:

Hehs Vilmos Arad Strada Brancovici (Lázár Vilmos uca.)

Nagy jövedelmet biztosító ipari vállalat

tőkeerős társat keres, „Rentabile“ jelige alatt Rudolf Mosse aradi irodájában kér. 10811

Keresünk nagy gyakorlattal okl. építész

vagy építőmestert. Csak elsőrendű munkakerők pályázzanak. Ajánlatokat „ÉPÍTÉS” jeligére Rudolf Mosse hirdetőbe Arad kérünk. 10811

Fabriksleiter

in der Bugholzmöbelfabrikation bewandert mit Kenntnisse in der Holzbranche, selbstständige Kraft bei gutem Bedingungen für grosses Werk in Rumänien, zum baldigsten Eintritt gesucht.

Offerten unter: C. 1008 an Rudolf Mosse S. A. București, Bul. Academiei No. 4. Rumänien, erbeten. 992

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban :: kapható a kiadóhivatalban

Arad polgárai és iparosai esténként a „METROPOL“ kávéházban találkoznak.

Elsőrendű orgányzene! — Olcsó árak! — Figyomes kiszolgálás! — Nyitva mindennap 3-ig! — Szíves pártfogást kér: A TULAJDONOS.

Fűszer, csemege, liszt, termény legolcsóbban vásárolható; száraz aprított tüzi-fát, faszenet, kőszent minden mennyiségben házhoz szállít: Merkler és Weiner volt Weisz Dávid főüzlet Arad, Strada Marasesti (Kossuth-ucca.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjaztunk szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára hétköznap 3 lej — buni, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kivált szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szöveget, amelynek tartalmát jogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megválogassa, illetve helyesíti. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is fogadják, telefon szám: 157. * * * * *

Levelezés.

KIADÓHIVATALUNKBA a következő jellegű levelek érkeztek, melyeknek vételét kérjük: Agilis 1, Angyal 100 1, Az asszony nem rabszolga 1, Becsületbeli diszkrétó 1, Biztos megélhetés 1, Borszakma 1, Diszkrét fiatalasszony 1, Első lépés 1, Első próba 2, Engem szeress 1, Erélyes, jó számoló 2, Február 1, 1. Főhadnagy 30 1, Független urinő 1, Garancia 2, Gyáros 8000 2, Gyermekszerető 1, Gondtalan 8, Hullanak a falevelek 2, Hetenként kétszer 2, Hűséges asszony 1, Kanári, Colibri 2, Kezdő 1, Kis ördög 2, Lakás 1, Lelkiismeretes 1, Lei 1, L. H. L. 1, Mágia 4, Meggyezünk 2, Meghít 1, Náci 1, Nec 2, Nem muló kaland 1, Ördög 200 2, Rentabilis 5, Szeretni kell 1, Szorgalmas 4, Szőke 1, Tanyás gazda 1, Tél 12 1, Tengerszemű hölgy 1, Titoktartás 2, Tiszta-multa 1, Unalmas élet 1, Vidéki özvegy 3, „35” 1, „3000” 3.

BARÁTNŐJE lenne fiatal uriaszony azon idősebb uriembernek, ki anyagilag támogatná. Levelet „Hűséges” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 442

Házasság.

NEGYVEN év körüli gyári alkalmazott, jó fizetéssel, szabad lakással, tűzifa, világitással, nőstülne. Levelet pontos címmel „Raktárnok” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 439

Alkalmazás.

ÜGYES KIFUTÓLEÁNYT keresek azonnal. Arad, Str. Consistorului 12., I. em., jobb. 8000

ÜZLETVEZETŐT és SEGÉDET keres a Str. Muresului (Maros-uccai) szövetkezet. Több évi gyakorlattal rendelkező agilis, ügyes jó munkaerők adják be ajánlataikat f. hó 25-ig az alanti címre. A szövetkezet üzlethelyiségében prima rózsaburgonya olcsón kapható. Prisztavók Pál, Arad, Str. Mocioni (Orczy-u.) 21. szám. 320

HARMINCEGYEVES géplakatos gépész, aki a motorokban teljesen szakképzett s pontos üzemet biztosít állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbá. 414

A VADASI (vadász) „Hangya” szövetkezet boltkezelőt keres. Javadalmazása az elért forgalom után 5% jutalék, lakás, kerttel. Övadék megkivántatik. Jelentkezni lehet „Hangya” raktárnál Arad. 328

ÜGYNÖKÖK magas javadalmazással felvétetnek bármilyen állásban levő egyének foglalkozhatnak ezen ügynökséggel és nagy mellékjövedelemre tehetnek szert. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 337

UTAZÓI állást keresek, román, német, magyar nyelvismerettel. Megkereséseket „Agilis” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 370

NAPPALI KÖNNYŰ MUNKÁRA keresek intelligensebb nőt, aki takarítást és fahordást is vállal. Ajánlatokat „Orvos” jelige az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 432

ÜZLETVEZETŐT keres a tipari (száparligeti) „Hangya” szövetkezet. Román, német nyelv ismerete, valamint rőfősáruk ismerete megkivántatik. Javadalmazása 2% forgalmi jutalék az elért forgalom után. Mult évi forgalom 3.000.000 leien felül volt, ami fokozható. Az állás azonnal elfoglalható. Övadék megkivántatik. Jelentkezni lehet az aradi „Hangya” raktárnál. 448

MANIKÜRÖZŐNŐK felvétetnek. Selean Arad, Str. Moise Nicoara 2. (Petőfi-ucca.) 319

TISZTESSÉGES házmasterpár felvétetik azonnali belépésre Arad, Bul. Carol 41. 430

GÉPIRÁSBAN irodai teendőkhöz jártas hivatalnoknő állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 650

BEJÁRO mindenek főzőnő ajánlkozik. Arad, Str. Cornel Popescu (Edelspacher) 12. szám. 421

FŰSZER- és csemege kereskedőségét felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 426

TISZTESSÉGES fiatal szolgáló felvétetik. Victor Barthmes cukorkagyár Arad, Str. Filipescu (Flórián-u.) 40. 443

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik magános urhoz, vidékre is elmegy intelligens nő. Levelet „Szolid” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 453

FIATAL cukrászsegéd, ki a sütésben és teasüteményekben különösen jártas, felvétetik Wild cukrászdában Arad. 454

SZAKÁCSNŐ kerestetik, elsőrendű főzőnő. Cím Rudolf Mosse (Sándor hírlapirodában) Arad. 10311

SUCHE deutsche Lehrerin für wöchentlich 2—3 Stunden. Vorsprechen Vormittag 10—11 Uhr Arad, Str. Iosif Vulcan (Kazinczy) 7. 444

VIDÉKI fatelepre könyvelésben némileg jártas gyakornokot keresünk. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérünk. 437

JÓLFŐZŐ mindenek és periekt szobaleány felvétetik. Herbstein Mór fűszerüzlet, Arad, Bulv. Reg. Ferdinand 49. 383

SZAKAVATOTT szorgalmas szőlőkezelőt keresek, ki gyümölcsfák kezelését is érti. Fizetési igényeket és bizonyítvány másolatokat kér Lázár László, Iliá (Marosillye.) 401

ERZIEHERIN wird zu grösserem Kind gesucht dr. Géza Eles, Arad, Str. Románulul 8. 397

FŐMOLNÁRT keresek másfélvagonra alakítandó malom vezetésére, szerelésben szakképzett egyén pályázhat. — Ugyanott fiatalember lisztüzletben övadékkal alkalmazást nyer. Cím Nagy János malma Maros-Ludas. 410

Vétel és eladás.

SZÉP uriebedlő márványlappal, borszekkel olcsón eladó. Arad, Strada Cosbuc 24. 438

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket, bolygyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyvkereskedése, 100.000 kötetes kölcsönkönyvtára Arad, Telefon 385. 881

FRAKK- és ZSAKET ÖLTÖNYÖK, FÉRFI RUHÁK ÉS KABÁTOK, női és férfi bundák, ebédlő és futószőnyeg, perzsafutó és összekötő szőnyegek, asztalneműek, kézimunkák, képek, komplett uri szoba, háló- ebédlőszalon berendezések, rézagy, rézmosdó, rézlámpa, álló villanylámpák, antik óra, antik szekrény, Smith Premier írógép, álló íróasztal, íratszekrény, diktáfon, gyermekágy, szabóműhely- és üzletberendezés, paplan, dísztárgyak, előszobafal, fotelok stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

FŰSZERÜZLET berendezést veszek. Címeket kérem az Aradi Közlöny kiadóhivatalába leadni. 200

EGY új gőzölt bükk topolya betétes hálószoba jutányosan eladó. Arad, Str. Sarindar 4. a szegényház mellett. 452

KOMBINÁLT „favorite” heremag-fejtőgép 3 éves, gyűrűs kenésű, eladó. Serb Péter Otlaca. 16769

TOLEDÓ munkát vállalom. Földesné, Arad, Str. Dimitrie Raicu 25—27. 436

ASZTALOS szerszámok vidéken eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 435

ANTIK BUTOROKAT, porcelánokat, üvegárukat, különböző szobaberendezéseket, vitrineket, egyes butodarabokat, perzsa- és gyári szőnyeget, fehérneműeket stb. bizományba veszek, s azok gyors eladásáról gondoskodom. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

EZÜSTÖT, ékszer, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban veszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

MEGBIZÁSBÓL olcsón eladó egy Píano. Arad, Salon Artistique. 310

JOMBART LAJOS Fiscuti gazdaságában 4 drb. Berkschiri kan eladó 10 hónapos, u. p. Vasutállomás Fibis. 333

TISZTÁN kezelt kóser libaszir cca 50 kiló eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 406

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

Ingyen.

EGY modern, új magánház, géplakatos műhellyel vagy műhely nélkül jutányosan eladó. Auer János Ujarad, Calea Banatului 164. 282

KERESEK megvételre megbízóim részére bel- és külvárosi bér-, üzlet- és magánházakat. Maier közvetítési irodája Arad, Str. Nicu Filipescu 13. (Flórián-ucca.) 447

BELVÁROSBAN egy 138 □-öles telek, Str. Dorobantilor (Urbán Iván-uccában) egy 250 □-öles telek sürgősen eladók. Megbízott: Maier, Arad, Str. Nicu Filipescu (Flórián-u.) 13. 446

Lakás.

KÉT SZOBÁS fürdőszobás butorozott lakást keres fiatal házaspár belvárosban. „Magas bért fizetek” jelige az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 433

ELEGÁNS, feltétlenül különbejáratu uccai szoba kerestetik fiatal ur részére. Ajánlatok „Február 1.” cím alatt az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 398

Üzletek.

FŰSZER-VASÜZLET, trafikkal, vidéki, jól berendezett, családi okokból öt évre kiadó esetleg eladó. Cím Kerpel könyvkereskedésében. 16769

KERESÜNK 1.000.000 lei tőkét évek óta fenálló, jól bevezetett nagyforgalmu ipari gyárvállalathoz. — Értésítéseket „Iparvállalat” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadójába kérünk. 360

EGY üzlethelyiség lakással kiadó február 1-től. Arad, Piața Luther 3. 372

ÜZLET korcsmával bérbeadó. Cím Dusan Miklós Macea. 395

ZSIGMONDHÁZAI gyárepület irodahelyiséggel, magas és világítási árammat azonnal kiadó. Ugyanott bármilyen elraktározást elvállalnak Brunnenschenki, Zsigmondháza. 429

TIMAR-MŰHELY teljes felszereléssel betegség folytán bérbeadó, esetleg felszerelése eladó. Máthé, Sebis. 422

KÉT üzlethelyiség Arad, Str. Alexandri (Salacz-ucca) 5., májusra kiadó, a háztulajdonosnál. 10311

Oktatás.

GYORS- és GÉPIRÁSI TANFOLYAM, keresk. szakoktatás, nappali és esti kurzus Engelnél, Arad, Str. Brancovici 2. (Lázár Vilmos-u.) 423

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELÉS, román, német és magyar nyelven, a legtökéletesebb mérlegképességig, Engelnél Arad, Str. Brancovici 2. 424

Ellátás.

KETTŐ fiatalember lakás, ellátásra felvétetik. Cím Arad, Str. Blanduziei 9. (Közép-u.) 189

Különféle.

KARCSAT óra találtatott, tulajdonosa átveheti. Cím Löbl hírlapirodába Arad. 425

EGY farkaskutya elveszett, becsületesen megtaláló kérést leadni Csizmási Iván, Arad, Str. Consistorului 32. sz. illő jutalom ellenében. 456

KÉRELEM A NEMESSZIVŰ EMBEREKHEZ! Egy szerencsétlen családapa, ki két nap előtt jött ki legyengülve a kórházból s kinek hat ellátatlan kiskoru gyermeke van, felesége szintén ágyban fekvő beteg, azon kérelemmel fordul a jószívű emberekhez, hogy bármilyen adománnyal (meleg ruha, cipő, étel stb.) könnyítsenek szánalmas helyzetükön. Cím Szabó Imre Arad, Str. Mărăsești (Kossuth-u.) 24. szám. 300

Sajat érdekekben cselekszik, hanem engedni öltözítési hátrahagyat ősszogyútni!

Utlevelvívizumozás Arad legolcsóbb utlevélvívizumozó helye
Megbízások KÜNSTLER VIZUMIRODA ARAD.
Dacia szállóval szemben ◀ Telefon 669. ▶ Bul. Reg. Maria No. 22.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavidálat.